

HAILUODON KUNTA

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021 - 2022

TALOUSARVION KÄSITTELY:

Kunnanhallitus 19.11.2019 § 214

Elävä saari valiokunta 26.11.2019 § 71

Kunnanhallitus 3.12.2019 § 224

Kunnanvaltuusto 18.12.2019 § 53

Sisällysluettelo

TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2020	4
1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö	4
1.3 Vaalit	8
1.4 Muutokset kunnan hallinnossa	8
1.5 Kehittämistoiminta	9
1.6 Väestö	12
1.7 Työpaikat ja työllisyys	15
1.8 Yhdyskuntarakentaminen	15
1.9 Henkilöstö	16
1.10 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	18
2 KUNTASTRATEGIA	19
3 TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ ..	20
4 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	21

KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA

5 KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA	23
5.1 Elinvoima- ja hyvinvointitavoitteet	24
5.2 Määrärahojen sitovuus	25
5.3 Toimielinten toiminta ja talous	27
5.4 Hallinnon tukipalvelujen toiminta ja talous	32
5.5 Sote saari -palvelualueen toiminta ja talous	34
5.6 Oppiva saari -palvelualueen toiminta ja talous	37
5.7 Elinvoimainen saari -palvelualueen toiminta ja talous	40
6 TULOSLASKELMA	43

INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSA

7 Investoinnit	52
8 Rahoituslaskelma	53

TYTÄRYHTEISÖT

9 Hailuodon Vesihuolto Oy	55

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2020

Kuntien tilanne vuoteen 2020 lähdettäessä edellisvuotta haastavampi. Vuoden 2019 verokertymä tulee jäämään ennakoitua alhaisemmaksi verokortti uudistuksen ja verorekisteripulmien vuoksi. Edellisen takia vuoden 2020 valtionosuuksia siirrettiin vuodelle 2019 ja tämä teki vuoden 2020 talousarvion laadinnasta entistä haasteellisemman. Kunnanhallitus asetti taloudelliseksi raamiksi nollatuloksen. Tulopuolen jääminen vuoden 2019 tasolle ja raamin tiukkeneminen edellisestä vuodesta asetti viranhaltijoille haasteen, mistä kuluvähennyksiä saadaan aikaiseksi riittävässä määrin. Onneksenne olemme aiemmilla tilikausilla pystyneet pitämään kulukasvumme hallinnassa ja jopa pystyneet alentamaan kulujamme.

Aloitimme uuden kuntastrategian laadinnan 2018 syksyllä ja vuoden 2020 talousarvion suunnannäyttäjänä on nyt uuden kuntastrategian painopisteet, tavoitteet ja mittarit. Olemme strategian laadinnassa rakentaneet kokonaisuutta, joka tähtää siihen, että kaikki toimintamme edistää kuntastrategian toteutumista. Strategian tunnetuksi tekemisen kannalta on oleellista, että visualisoimme strategiamme helposti hahmotettavaan ja omaksuttavaan muotoon. Tärkeimpänä asiana haluamme edistää strategiaan kirjattua toimintatapaa – Yhdessä vastuullisesti. Yhteinen toimintatapa on perustana strategian toteuttamiselle, se on myös perälauta, joka tuo loogisuuden toimintaan nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Vaikka asiat ovat mutkikkaita, meillä on aina tiedossa, minkä toimintatavan ja mihin perustuen lähdemme asioita ratkaisemaan. Oleellista onkin, että jokainen sisäistää toimintatavan ja toimintatapamme perustuen pystyy kussakin käytännön tilanteessa toimimaan yhteisen toimintatavan mukaisesti asian ratkaisemiseksi tai edistämiseksi. Haluamme edistää yhdessä vastuullisesti -toimintatapaa myös kuntayhteisön toiminnassa. Koko kuntayhteisön toiminnassa se tarkoittaa sitä, että saamme mahdollisimman monen kuntalaisen ja loma-asukkaan innostumaan ja mukaan oman elinympäristönsä ja sitä kautta hyvinvointinsa kehittämiseen, olemaan aktiivinen osa sitä.

Ajattelemme Hailuodossa tulevaisuusorientoituneesti. Meillä on monia hienoja mahdollisuuksia edessämme, kuten Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihaku ja kiinteän yhteyden -hanke. Molemmat hankkeet tarjoavat meille isoja mahdollisuuksia kunnan kehittämisen tueksi. Valmistaudumme siihen, että olemme valmiina, kun mahdollisuudet todentuvat. Meidän on elettävä tulevaisuus mielessämme, samalla meillä on nykyisyys tässä ja nyt. Sen lisäksi, että valmistaudumme tulevaisuuteen, meidän on pidettävä huolta nykyisyydestä, taattava palveluiden toimivuus ja vastaavuus tarpeisiin. Ihmiset muuttuvat, tekniikka kehittyy, niinpä myös palveluiden on kehityttävä. Palveluiden kehittämisen keskeinen hanke vuoden 2020 aikana on uusi terveyspalvelupilottimme, jossa luomme uutta palvelutapaa pienen kunnan terveyspalveluiden tuottamiseen. Pilotin tavoitteena on, että kuntalaiset saavat parempaa palvelua ja laajemmin sekä varhaisemmassa vaiheessa. Näillä toimilla uskomme olevan myös positiivisia kokonaistaloudellisia vaikutuksia.

Hailuodossa on useamman vuoden ajan tehty pohjatyötä asioiden selkeyttämiseksi ja sitä työtä on jatkettu. Tehty pohjatyö tuottaa tuloksia ja mahdollistaa uuteen suuntautumisen. Selkeät toimintamallit ja työn sujuvuus ovat edellytys, että resursseja riittää myös toiminnan kehittämiseen.

Hailuodossa 25.11.2019

Aki Heiskanen
Kunnanjohtaja

1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö

Valtiovarainministeriön syksyn 2019 Taloudellisen katsauksen (7.10.2019) mukaan Talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvuksi korostuu varsinkin ensi vuonna.

Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset.

Vuonna 2019 Suomen BKT kasvaa 1,5 %. Viennin kasvu on vaisua Euroopan talousnäkymien säilyessä epävarmoina. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu ansiotason nousun sekä korkean työllisyyden tukemana.

BKT kasvaa 1,0 % v. 2020 ja 0,9 % v. 2021. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu kotitalouksien säästämisasteen noustessa. Investointien osuus BKT:sta laskee. Keskeisten talouksien väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja vaikuttavat välillisesti Suomen vientiin.

Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työllisyyden kasvua. Työllisyysaste nousee 73,4 prosenttiin vuoteen 2021 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Työttömyysaste laskee hitaasti 6,2 prosenttiin v. 2021.

Kuntatalous

Kuntatalous heikkenee edelleen vuonna 2019 – verotulojen kehitys heikompaa kuin keväällä ennakoitiin. Tilastokeskuksen kuntien neljännesvuositilaston perusteella kuntatalouden menojen kasvu on ollut ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana odotettua nopeampaa. Verotulojen kasvu näyttää puolestaan jäävän odotettua vaimeammaksi.

Verotulojen kertymään ovat viime aikoina vaikuttaneet useat tekijät, joiden ennustaminen ja ennakointi on ollut hankalaa. Kuluvana vuonna veroennustetta alentaa suhdannenäkymien heikentymisen lisäksi verotuksen järjestelmämuutokset. Jo keväällä oli tiedossa, että siirtyminen verotuksen joustavaan valmistumiseen vaikuttaa verojen kertymisrytmiin.

Tuloverojen kertymistä hidastavat tänä vuonna myös ennakonpidätysmenettelyn muutokset ja tulorekisterin käyttöön ottoon liittyvät ilmoitusongelmat, jotka siirtävät verojen kertymistä vuodelle 2020 ja joita kumpaakaan ei pystytty riittävästi ennakoimaan. Veroennustetta on heikennetty kevään kuntatalousohjelmaan verrattuna lähes 900 milj. eurolla.

Edellä esitetyn seurauksena kuntatalouden tuloksen arvioidaan heikkenevän selvästi, kun kevään kuntatalousohjelmassa sen arvioitiin hieman paranevan edellisvuodesta. Toiminnan ja investoinnin rahavirta muodostuu 3 mrd. euroa negatiiviseksi, ja lainakanta kasvaa huomattavasti.

Kuntatalouden rahoitusasematavoite ja kuntatalouden menorajoite

Pääministeri Antti Rinteen hallitus on sitoutunut siihen, että normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023. Hallitus on asettanut julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille rahoitusasematavoitteet kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusaseman tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi kuntatalouden tilanteen kohenemista. Julkisen talouden ennusteen perusteella rahoitusasematavoitteen saavuttaminen edellyttäisi paikallishallinnon sopeutusta noin 1,8 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla.

Hallitusohjelma tukeutuu 75 prosentin työllisyysastetavoitteen saavuttamiseen. Työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien omia sopeutustoimia.

Rahoitusasemataavoitteen saavuttamisen tukemiseksi hallitus asettaa kuntatalouden sitovan euromääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuvaa painetta. Menorajoite koskee valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvaa menojen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosittaisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksissa.

Menorajoitteen mitoituksessa otetaan huomioon vuosien 2020–2023 julkisen talouden suunnitelmaan ja vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat, tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan nähden uudet toimet. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2023 kuntatalouden toimintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä verrattuna tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan tehtävään on 100 prosenttia. Lisäksi hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisääviin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Näin hallituksen toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on likimain neutraali. Kun otetaan lisäksi huomioon aiemmin päätetyt toimenpiteet, valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti kuntataloutta 304 milj. euroa vahvistava vuonna 2020.

Hallitus lisää ja laajentaa kuntien tehtäviä ja velvoitteita

Kuntatalousohjelma on yhdenmukainen valtion vuoden 2020 talousarvioesityksen ja vuosien 2020–2023 julkisen talouden suunnitelman kanssa. Toisin sanoen ohjelmassa on otettu huomioon ne toimet, joiden valmistelu ja vaikutusarviointi ovat edenneet niin pitkälle, että ne on voitu ottaa huomioon vuoden 2020 talousarvioesityksessä tai julkisen talouden suunnitelmassa.

Pääministeri Antti Rinteen hallitus kohdentaa merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoitus, subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttaminen ja ryhmäkokojen pienentäminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelurakenteen kehittäminen. Pysyvät menolisäykset on suunniteltu toteutettavan etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan olevan vuoden 2023 tasossa noin 500 milj. euroa. Niiden lisäksi hallitus toteuttaa kertaluonteisia panostuksia, jotka lisäävät menoja määräaikaisesti vuosina 2020–2022.

Kuntatalouden kannalta rahallisesti merkittävimmät panostukset on kohdennettu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmiin sekä ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen.

Hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen valmistelun. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi on tarkoitus siirtää kunnilta maakunnille, joiden rahoitus perustuisi pääosin valtion rahoitukseen. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja toimintaan. Ne sisällytetään kuntatalousohjelmaan siinä vaiheessa, kun uudistuksen sisältö on riittävästi täsmentynyt.

Kuntatalouden näkymät lähivuosille huolestuttavan heikot

Valtiovarainministeriön kansantalousosastolla laaditaan kuntatalouden kehitysarvio sekä kansantalouden tilinpidon että kuntien kirjanpidon käsittein keskenään johdonmukaisesti. Kuntatalousohjelmassa kuvataan koko kuntatalouden kehitysnäkymiä kuntien kirjanpidon käsittein. Kehitysarvio on painelaskelma, jossa yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi vain jo talousarvioesitykseen ja julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet on huomioitu. Arvio ei näin ollen sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia eikä kuntien veroprosenttien muutoksia vuosille 2020–2023.

Ikäihmisten määrän kasvu lisää lähivuosina sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää noin prosentin vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta. Yhteensä palvelutarpeen kasvuksi arvioidaan puoli prosenttia vuosittain. Kuntien mahdollisuudet hyödyntää lapsi-ikäluokkien pienenemiseen liittyvää säästöpotentiaali vaihtelee kuitenkin suuresti kunnittain.

Ikäihmisten määrän kasvun ja syntyvyyden lisäksi muuttoliike vaikuttaa kuntien talouteen niin väestöään menettävissä kuin kasvattavissa kunnissa. Kuntatalouden painelaskelman mukaan toimintamenojen kasvu jatkuu vuosina 2020–2023 keskimäärin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Menokasvua lisäävät sosiaali- ja terveystalouden yleiset, kysynnän kasvu ja hallitusohjelman toimenpiteet. Kuntien ansiotason oletetaan seuraavan kansantalouden yleistä, vajaan 3 prosentin vuotuista ansiotason nousua. Menoja lisäävät tarkastelujaksolla myös investoinnit, joiden kasvun arvioidaan olevan ripeintä kuluvana vuonna. Nettoinvestoinnit pysyvät koko kehyskauden korkealla tasolla. Kuntatalouden tiukkuus ja yleinen suhdannetilanne vaikuttavat kuitenkin toteutuvaan investointitasoon.

Verotukseen liittyvät järjestelmämuutokset pienentävät verokertymää kuluvana vuonna ja siirtävät verokertymää kertaluontoisesti seuraavalle vuodelle. Vuonna 2020 verotulojen kasvuksi ennakoidaan 6,6 prosenttia. Kuluva ja ensi vuoden veroennusteeseen liittyy kuitenkin tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Verotulojen kasvu jatkuu vuosina 2021–2023 keskimäärin 2,7 prosentin vuosivauhdilla.

Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukykykysymykseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukykykysymyksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperusmuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisällytynyt peruspalvelujen valtionosuuteen.

Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistasoon. Vuosina 2021–2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Siksi kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9–2,7 mrd. euroa negatiivinen. Samalla kuntatalouden lainakanta kasvaa kehyskaudella nopeasti.

Kuntatalouden näkymät ovat huolestuttavat ottaen huomioon väestörakenteen muutoksesta aiheutuva kasvava menopaine ja suhdannetilanteen heikkeneminen. Työvoimakustannusten kehityksellä ja näin ollen erityisesti palkkatukaisilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Kuntien tulee jatkaa tuottavuutta lisääviä toimia ja rakenteellisia uudistuksia. Mahdollisuudet menopuolen sopeutukseen on erityisesti pienimmissä kunnissa usein jo pitkälti käytetty, joten kunnallisveroprosentteihin kohdistuu lähivuosina huomattavaa korotuspainetta ja kuntatalouden velkaantumisen uhkaa kasvaa.

Talouden sopeutuspaine vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitus-aseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntakokoryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Vuonna 2019 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta heikentyminen on suurinta alle 6 000 asukkaan kunnissa. Vuonna 2020 rahoituksen tasapaino puolestaan paranee koko maan kehitystä seuraten kaikissa kuntaryhmissä.

Toiminnan ja investointien rahavirta (rahoituksen tasapaino) vaihtelee tarkasteluvuosina kuntakokoryhmittäin merkittävästi. Ennusteen perusteella toiminnan ja investointien rahavirta olisi negatiivinen kaikissa kuntakokoryhmissä jatkaisena tarkasteluvuonna. Yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä tilanne olisi kuitenkin

muita kuntakokoryhmiä hieman parempi. Rahoituksen tasapaino heikkenee eniten pienissä kuntakokoryhmissä. Tätä selittää se, että pienimmissä kuntakokoryhmissä verorahoituksen kasvu on pientä, eikä se riitä kattamaan arvioitua toimintakäteen heikentymistä.

Hailuodon kunnan talous

Hailuodon kunnan talouden liikkumavara voidaan arvioida taloussuunnitelmien, toteutuneiden tilinpäätösten ja valtionvarainministeriön laskelmiin perustuen. Talouden toteuman vuosikate vuonna 2018 oli 68 293 € positiivinen, tulos painui -330 408 € negatiiviseksi. Investointipaineita on vuosien 2018-2019 aikana purettu, investointien rahoitukseen on pääosin käytetty omaa pääomaa ja osittain lainaa. Lainamäärä on pyritty pitämään maltillisena Hailuodon kokoluokkaan peilaten isoista investoinneista huolimatta. Isot investoinnit lisäävät poistojen määrää, mikä taas vaikuttaa siihen, että vuosikatteen määrä on oltava nouseva, että talous pysyy ylijäämäisenä.

Vuoden 2020 taloussuunnitelman laadinnan tavoitteena on ollut, että suunnittelu aloitettiin toimintakulujen osalta nol-lakasvun mukaisena, kuitenkin virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset huomioidaan suunnittelussa. Talouden raami oli 0-tulos ja siihen talousarvion laadinnassa pyrittiin. Kulusäästäjä on tehty omaa toimintaa tarkentamalla ja siinä on hyvin onnistuttu. Sote-uudistus ei toteutunut ja uusi hallitus on lisäämässä kuntien velvoitteita. Uudet velvoitteet on luvattu täysimääräisesti rahoittaa, rahoituksen määrästä ja sen riittävydestä ei kuitenkaan ole talousarvion laadinnan ajankohtana vielä tarkempaa tietoa. Lisäksi kuntaliitossa valmistellaan uusia kriisikuntakriteereitä, jotka ottaisivat paremmin huomioon nykyajan vaatimukset kuntataloudessa.

Hailuodon kunnan tilinpäätökset ja talousarvion tarkistukset ovat aiempina vuosina osoittaneet arvioitua parempaa tulosta. Vuonna 2018, kuten myös vuonna 2019 talousarviomuutokset ovat heikentäneet kunnan arvioitua vuosikatteen määrää, molempina vuosina suurimpana tekijänä on ollut verotuloennustekertymän laskennassa tapahtuneet virheet. Menopuolella olemme molempina vuosina koko kunnan tasolla pysyneet budjetoitujen kulujen määrässä.

Kuntien isoin menokohde on sosiaali- ja terveydenhuollon menot. Tämä menokohde on myös kunnissa eniten kasvussa. Hailuodon kunnassa olemme onnistuneet tähän asti pysymään budjetoiduissa, tulevaisuudessa paineita kulujen alentamiseen kuitenkin on. Terveyspalvelupilotin kautta saamme tarkennettua tietoa kuluista ja myös toimenpiteiden vaikutuksista kuluihin. Tätä tietoa voimme jatkossa hyödyntää myös muiden sosiaali- ja terveysmenojen tarkisteluissa. Tulevaisuudessa kunnan on tehtävä erityisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintakäytäntöjen ja mallien edistämisessä.

Kunnan talouden hyvän hoitamisen perustana on kunnan toimintakulujen pitäminen kurissa, jotta kunnan käyttötalous säilyy hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta investoinneista ainakin osa saadaan rahoitettua ilman, että kunnan lainakanta nousee merkittävästi.

Suomen hallitusohjelma

Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelma tavoittelee sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväää Suomea. Hallituksen toimintasuunnitelma sisältää hallitusohjelman ilmiökokonaisuuksien keskeiset tavoitteet sekä keinot ja aikataulut niiden saavuttamiseen. Suunnitelmassa nimetään toimenpiteiden valmisteluun ja toteutukseen osallistuvat ministeriöt. Toimintasuunnitelma ei korvaa hallitusohjelman kirjauksia.

Hallitusohjelman ilmiökokonaisuudet ovat: kestävä talouden Suomi; hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi; Suomi kokoaan suurempi maailmalla; turvallinen oikeusvaltio Suomi; elinvoimainen Suomi; luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi; oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi sekä osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi.

Hallitus arvioi säännöllisesti hallitusohjelman toteutumista ja päättää arvionsa perusteella jatkotoimista. Hallitusohjelman toteuttamisesta viestitään hallituksen hyväksymän viestintästrategian mukaisesti.

Sote-uudistusta ja sen lainsäädäntöä valmistellaan parhaillaan ministeriöiden yhteistyönä. Valmistelussa kuullaan eri sidosryhmiä ja käydään vuoropuhelua alueiden toimijoiden kanssa. Valmistelua ohjaa sote-ministerityöryhmä.

1.3 Vaalit 2020

Vuoden 2020 ei järjestetä valtiollisia eikä kunnallisia vaaleja. Seuraavat vaalit ovat vuoden 2021 kunnallisvaalit.

1.4 Muutokset kunnan hallinnossa

Luottamushenkilöhallinnon toimikausi on 1.6.2017-31.5.2021. Valtuutettujen lukumäärä valtuustokaudella on 17 valtuutettua (Kv 15.11.2016 § 65). Valtuuston puheenjohtajana on meneillään olevalla kaudella toiminut Iiris Poukkanen. Hän on irtisanoutunut tehtävästä 1.1.2020 lähtien. Valtuuston puheenjohtaja jäljellä olevalle valtuustokaudelle valitaan kunnanvaltuuston kokouksessa 1/2020.

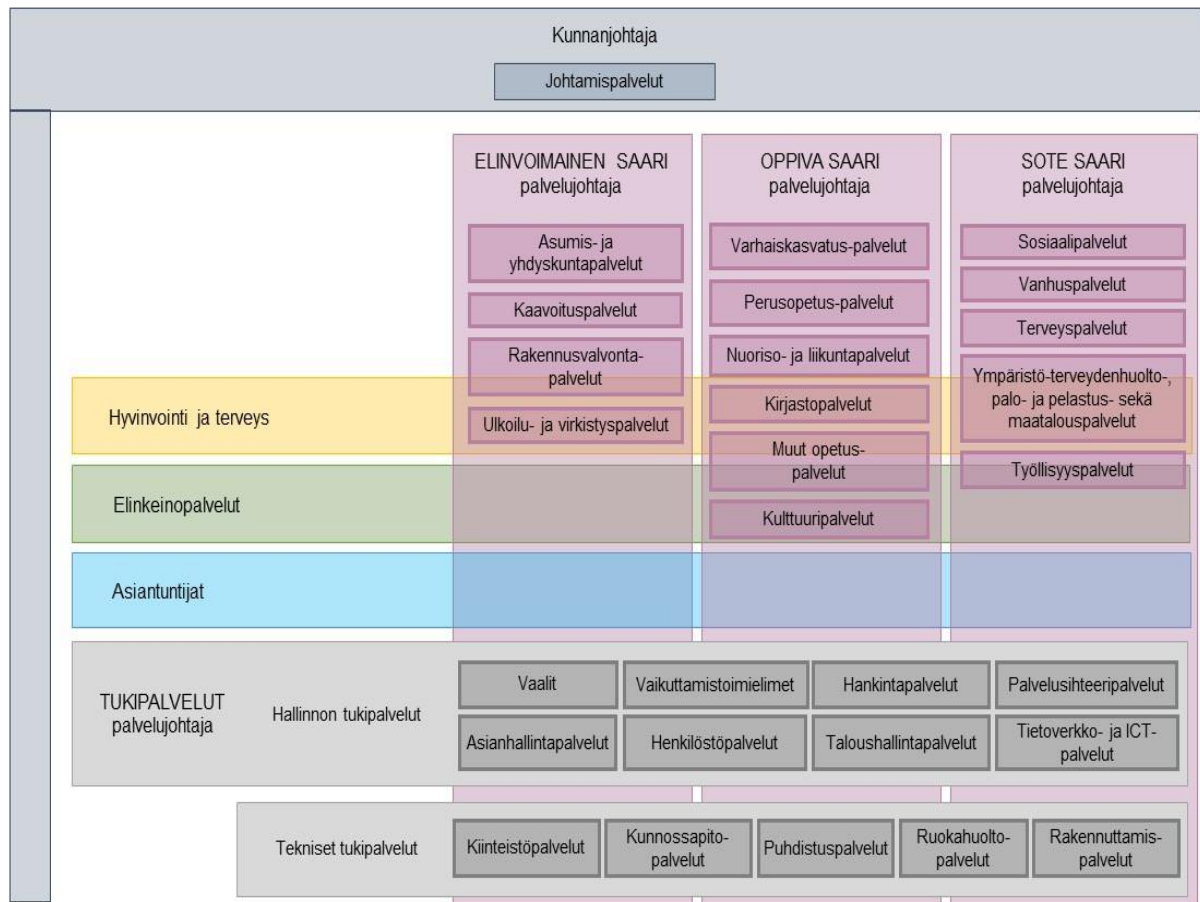
Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimii Sauli Pramila ja Elävä saari –valiokunnan puheenjohtajana Minna Maikkola.

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Aki Heiskanen, kunnansihteeri Maarit Alikoski, perusturvajohtaja Pia Piispanen, sivistysjohtaja Kaija Sipilä, tekninen johtaja Markku Maikkola sekä henkilöstön edustaja Sirpa Kartimo-Pramila.

Kuva 1. Hailuodon kunnan toimielinorganisaatio

Kuva 2. Hailuodon kunnan henkilöstöorganisaatio

1.5 Kehittämistoiminta

Hallinnon tukipalvelut

Kuntaliiton uuden sukupolven organisaatiot USO5

Kuntien kehittämistyön verkosto kuntien poliittisille päättäjille ja ammatilliselle johdolle. Verkoston teemoja ovat mm: kunnan elinvoimakehittäminen, kuntastrategian toiminnallistaminen, päätösvaikutusten arvioinnit sekä kunnan brändityö.

Kuntien tiedolla johtamisen ja taloushallinnon digitalisoimisen kehittämishanke

Oulun Monetra / Kempeleen kunta/ Oulun seudun kunnat. Hankkeen rahoittaja on valtiovarainministeriö.

Oulun yliopiston arkkitehtuurin osasto

Kuntasuunnittelun (15 op) ja yhdyskuntasuunnittelun (5-10 op) erikoiskurssit. Kurssien resurssi ja tuotokset kohdennetaan osaksi Hailuodon kunnan elinvoimakehittämistä. Opiskelijat tuottavat kunnan strategisen maankäytön kehityskuvia vuorovaikutteisin menetelmin sekä hyvinvointia edistävien elinympäristöjen kehittämissuunnitelmia kunnan keskustaajamaan ja kylille.

Kniivilän kotiseutumuseon kattojen korjaukset sekä esineistön inventointi ja puhdistus

Hankeperustainen kehittäminen muodostaa 3-vuotisen prosessin, jossa edetään korjaavien toimien kautta kohti Kniivilän museon toiminnallista kehittämistä. Museoviraston hanke.

Nordic NABS (New Nordic Nature Based Service Models)

Lapin ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Vaasan yliopiston Levón instituutti sekä Luleå University of Technology. Hankkeen tavoitteena on pohjoisen luonnon hyvinvointivaikutuksiin perustuvien ja kulttuuriolosuhteisiin soveltuvien liiketoiminta- ja palvelumallien kehittäminen (16-25 pilottia).

Kunnan moniammatillinen työ

Uusien asumismuotojen ja asumiskokeilujen moniammatillinen valmistelu Hailuoto 2025 kuntastrategian linjauksiin ja tavoitteisiin perustuen.

Sote saari –palvelualue

Terveyspalvelupilotti

Terveyspalvelupilotin tavoitteena on tuottaa kunnalle terveydenhuollon ja sairaanhoidon palveluita hyödyntäen nyky-aikaisia menetelmiä ja työkaluja kunnan erityispiirteet huomioiden. Kehitetään ja pilotoidaan kunnan ja palveluntuottajan yhteistyönä malli, jonka pohjalta luodaan kuntaan käytännön tasolla koestettu, nykyaikainen pieneen kuntaan soveltuva terveydenhuollon ratkaisu. Tavoitteena on 1. Terveyspalveluiden turvaaminen kuntalaisille niin lähipalveluina kuin nykyaikaisin digitaalisin ja etäpalveluiden muodossa. 2. Parantaa kuntalaisten palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. 3. Kehittää terveyspalveluiden hoitokäytäntöjä, vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä kustannustehokkain menetelmin. 4. Parantaa kustannusten läpinäkyvyyttä ja ennakoitavuutta. Saavuttaa kustannussäästöjä vaikuttavuuden paranemisen ja palveluhankintojen keinoin. 6. Valmistautua terveyspalveluiden kilpailuttamiseen pilottisopimuksen aikana vakiinnetun rakenteen pohjalta.

Oppiva saari -palvelualue

Hailuodon tutoropettaja-hanke

Tutoropettaja-hankkeen tavoitteena on vahvistaa opettajien identiteettiä ja osaamista sekä kouluttaa kuntaan tutoropettajia uuden opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan ja vertaisohjaukseen. Hanke tukee osaltaan Hailuodon koulun toimintakulttuurin muutosta, edistää opettajien välistä yhteistyötä ja verkostoitumista sekä osaamisen jakamista. Tavoitteena on myös lisätä oppilaiden tasa-arvoisuutta lisäämällä koulun yhteisessä käytössä olevien laitteiden määrää.

Koulutettavat tutoropettajat rohkaisevat opettajia luomaan Hailuodon kouluun uutta innovatiivista kokeilukulttuuria. Hanke tukee uusien pedagogisten käytänteiden siirtymistä koulun arkeen uuden opetussuunnitelman mukaisesti, esim. laaja-alaisuus, eheyttäminen, digitaalisuus sekä monialaiset oppimiskokonaisuudet.

Hankeavustusta on haettu 6.11. 2019 15 000 e, josta kunnan omavastuuosuus olisi 20% eli 3000e.

Kerhoja koulupäivään-hanke

Tavoitteina ovat: 1. Saaristolaisten lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien tukeminen. Harrastukset naapurikunnissa, mantereella, ovat vaikeasti saavutettavissa. Hailuodosta on pitkät etäisyydet ja lauttamatka mantereelle. 2. Harrastustoiminnan laajentaminen perusopetusikäisille huomioiden heidän toiveensa. 3. Monipuolisen kerhotoiminnan tarjoaminen, noin 100-130 kerhokertaa toimintavuoden aikana. Järjestämme esim. bändi-, musiikki-, luova kirjoittaminen, liikunta-, elokuva-, koodi-, tietotekniikka-, luonto-, kokki- ja käsityökerhoja. 4. Edistää koululaisten sosiaalista kanssakäymistä, kaverisuhteita ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. 5. Järjestää kerhotoimintaa koulupäivän rakennetta kehittämällä.

Koulupäivän sisällä on pitempi tauko KOU(lutehtävät)LU(keminen)RAU(hoittuminen)HA(rrastukset), jonka aikana oppilaille järjestetään kerhotoimintaa. Hyödynsääjinä ovat hailuotolaiset perusopetusikäiset lapset ja nuoret heidän hyvinvointinsa ja kaverisuhteidensa ja taitojensa kehittyessä sekä heidän perheensä. Kerhot tarjoavat iloa, virkistystä ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Saimme kerhotoiminnan kehittämiseen 4000e opetushallituksen valtionavustusta keväällä 2019. Kunnan omavastuuosuus on lisäksi 30% kokonaisrahoituksesta eli 1 715e.

Kasvaen kohti kielipolkua-hanke

Tavoitteena on vahvistaa ja lisätä opettajien osaamista ja käytännön taitoja varhennetussa kielenopetuksessa täydennyskoulutusten avulla. Varhennetun kielenopetuksen tiimi suunnittelee ja toteuttaa uusia käytäntöjä ja toimintatapoja. Konkreettisenä tavoitteena on yhtenäisen kielipolun rakentaminen varhaiskasvatuksesta perusopetuksen yläluokille. Saimme hankkeeseen keväällä 2019 opetushallituksen 3000e valtionavustusta, joka on käytettävissä vuoden 2020 loppuun saakka.

Kansainvälisyshankkeita

Erasmus-hanke on koulujen välinen opettajien koulutushanke JobShadowing. Kreikkalaisen, Thessalonikissa sijaitsevan koulun kolme opettajaa on tulossa vierailulle Hailuotoon huhtikuussa 2020. Heidän oma projektirahoituksensa kattaa vierailusta aiheutuvat kulut.

Kulttuuripääkaupunkihankkeeseen Oulu2026 liittyy vierailu- ja yhteistoimintasuunnitelmia vuodelle 2020. Mm. Rijekan naapurista Kroatian Unijen saarelta on kutsuttu vierailijoita Hailuotoon sivistysjohtajan Rijekan vierailun aikana. Nämä vierailut rahoitetaan pääosin ensi vuoden Euroopan Kulttuuripääkaupungin Rijeka 2020 hankerahoituksesta.

Pohjois-Pohjanmaan LAPE - lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelma

Hallituksen kärkihanketta Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on toteutettu Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Toimiva arki lapsille ja perheille Pohjois-Pohjanmaalla -hankkeessa. Lape-muutosohjelman tavoitteena on ollut perhekeskustoiminnan vakiinnuttamistyö kunnissa. Hailuodon kunnassa tämä on tarkoittanut kunnan sisäisen yhteistoimintamallin aloittamista. Kuntamme työntekijöillä on ollut mahdollisuus kehittämissyönteihin, koulutuksiin ja seminaareihin mm. LAPE-akatemiaan johtamiskoulutukseen 2019 (sivistysjohtaja). Lisäksi on järjestetty teemaan liittyviä työpajoja koululla ja päiväkodilla.

Lapeen pohjautuen Hailuodossa on suunniteltu ja ideoitu avointa kohtaamispaikkaa uudelle kunnantalolle. Tilan tarkoitus on olla avoin kaikille käyttäjille järjestää erilaista toimintaa. Hyte-työryhmä "loistoryhmä" toimii ohjausryhmänä, jonka tehtävänä on hyvinvointityö kunnassa, tavoitteena varhainen välittäminen, yhteinen tekeminen sekä yhdessä tekeminen niin, että voimme puhua lapsi- ja perhelähtöisestä kunnasta, ajatuksena: "Miten kaikki kunnan toimijat edistävät hyte työtä?". Yksi osa Lapeen käytännön työn edistämistä on, että perhetyöntekijä jalkautuu koululle ja päiväkodille aiempaa enemmän, osana tätä työtä on mietitty perhetyöntekijän roolia ja työn rakenne koululla ja päiväkodilla. Lapeen työ on jatkunut 2019 siltauksen kautta tapahtuvana vakiinnuttamistyönä ja maakunnallisen tason Kunta-agentin ohjaustyönä. Hailuodon kuntaan on laadittu Juurruttamis- ja kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta työ jatkuu tulevan TA-vuoden aikana.

Lisäksi maakunnallisella tasolla on aloitettu vahva sivistysjohtajien verkostotyö, johon liittyen uuden hallitusohjelman mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle Oikeus oppia – tasa-arvoinen alku opinpolulle -kehittämishankkeen (viesti 26.11.2019).

Omatoimikirjastohanke

Omatoimikirjaston toteuttamiseen tarvittavien laitteiden hankinta, joka mahdollistaa kirjaston aukioloaikojen laajentamisen ja kirjastonhoitajan työajan uudelleen järjestelyn. Hankkeeseen on haettu AVI:ltä rahoitusta 2.12.2019 päättyvällä hakukierroksella.

Elinvoimainen saari –palvelualue

Energiatohokkuuden parantamistoimenpiteet Hailuodon kunnassa. Energiatohokkuuden tilastointia ja havainnointia varten Hailuodon kunta on liittynyt Motivan energia –toimintasuunnitelmaan. Ohjelmaan liittyminen on vaatimuksena mm. energiatukien saamiseen. Seurantajärjestelmän avulla pystytään kollektiivisesti tarkastelemaan kokonaisenergian kulutusta Hailuodon kunnan kiinteistöissä ja toiminnoissa. Järjestelmä auttaa osaltaan havaitsemaan parantamista vaativat kohteet.

Vuoden 2019 investointikohteina olivat mm. kunnan liikuntahallin sekä kahden rivitaloyhtiön lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien uusinta ja säätäminen. Tällä pyritään pienentämään lämmitysenergian kulutusta laskennallisesti 10-15 %.

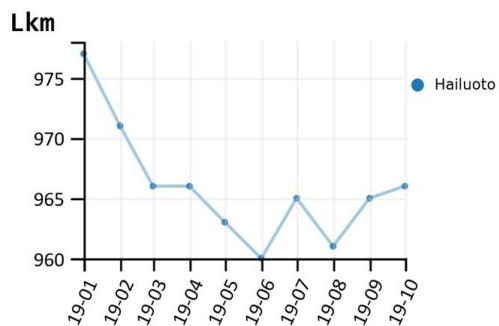
Teemme työtä myös kiinteistöautomaation uusimisen ja seurannan parantamiseksi sekä selvittämme aurinko-energian käytön mahdollisuuksia kunnan kiinteistöissä. Tämä parantaa toimintavarmuutta ja myös energia-toimintavarmuutta.

1.6 Väestö

Hailuodon kunta käyttää Kuntaranking.fi tilastopalvelua. Palvelu on tarkoitettu kuntien tietojohdamisen tueksi. Tietolähteinä käytetään suurimmaksi osaksi avointa tietoa.

Kuntaranking väestötietojen ennakkotietojen mukaan Hailuodon kunnan väestön määrä on ollut laskeva vuoden 2019 ajan. Tammikuussa 2019 asukkaita oli 979 ja lokakuussa 2019 asukkaiden määrä on ollut 966. Alla olevissa taulukoissa on kuvattu Hailuodon kunnan väestökehitys vuosina 2015-2019, eri ikäluokkien jakaumat kunnan väestöstä sekä nettomuutto.

Ennakkotiedot alueittain

Kuntaranking.fi

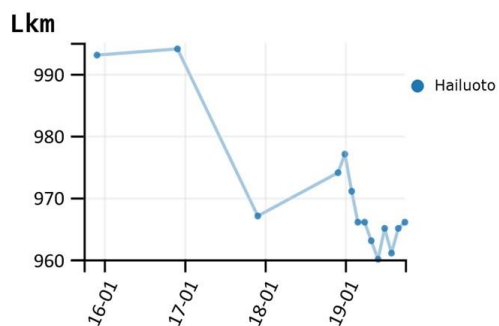
Lähde: Tilastokeskus - 11li. Ennakkotiedot alueittain

Kuntaranking.fi - Tietojohdamista kuntatiedolla

2

Väestö 2015-2019

Kuntaranking.fi

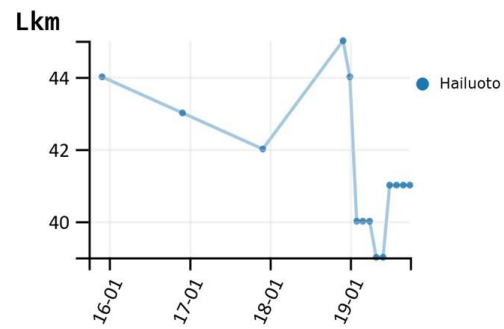
Lähde: Tilastokeskus - 11li. Väestö 2015-2019

Kuntaranking.fi - Tietojohdamista kuntatiedolla

3

Väestö 2015-2019 alle 0-4-vuotiaat

@Kuntaranking.fi

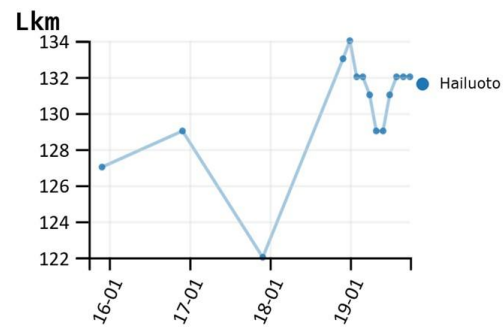
Lähde: Tilastokeskus- 11Li. Väestö 2015-2019 alle 0-4-vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

4

Väestö 2015-2019 alle 15-vuotiaat

@Kuntaranking.fi

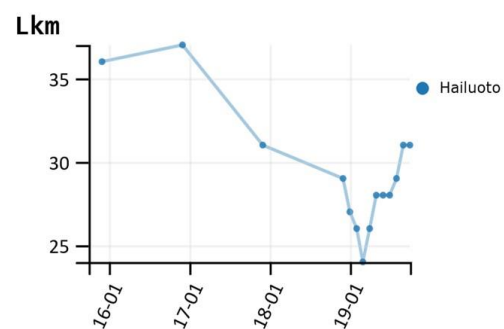
Lähde: Tilastokeskus- 11Li. Väestö 2015-2019 alle 15-vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

5

Väestö 2015-2019 15-19 -vuotiaat

@Kuntaranking.fi

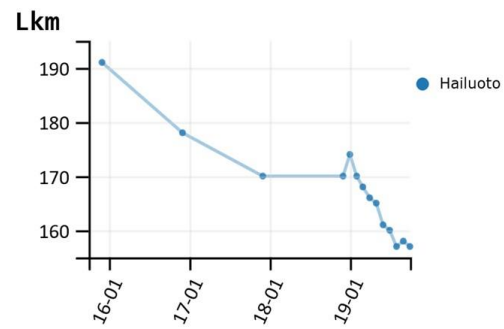
Lähde: Tilastokeskus- 11Li. Väestö 2015-2019 15-19 -vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

6

Väestö 2015-2019 20-44-vuotiaat

Kuntaranking.fi

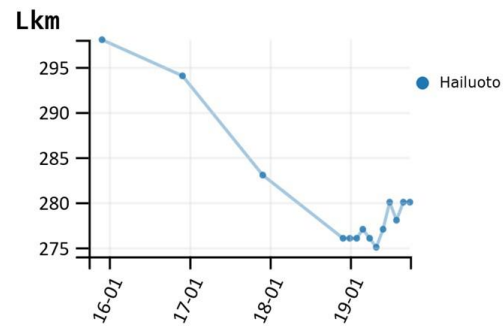
Lähde: Tilastokeskus - 11 li. Väestö 2015-2019 20-44-vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

7

Väestö 2015-2019 45-64 -vuotiaat

Kuntaranking.fi

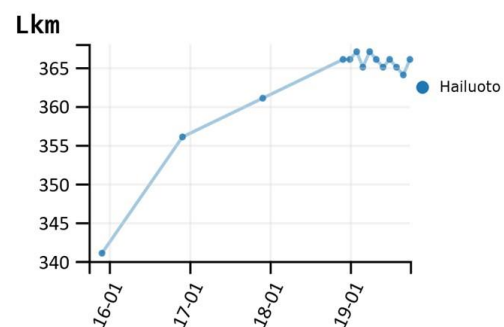
Lähde: Tilastokeskus - 11 li. Väestö 2015-2019 45-64 -vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

8

Väestö 2015-2019 65 +-vuotiaat

Kuntaranking.fi

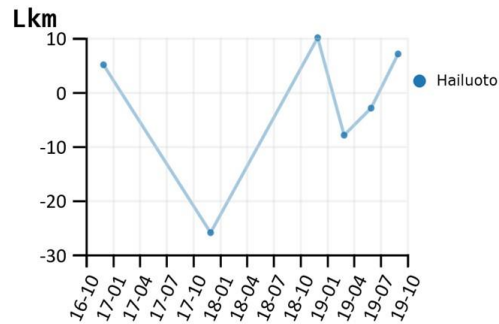
Lähde: Tilastokeskus - 11 li. Väestö 2015-2019 65 +-vuotiaat

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamasta kuntatiedolla

9

Nettomuutto 2016-2019

Lähde: Tilastokeskus - 11a2 Lk. Nettomuutto 2016-2019

Kuntaranking.fi - Tietojohdantamista kuntatiedolla

10

1.7 Työpaikat ja työllisyys

Puolessa Pohjois-Pohjanmaan kunnista työttömien määrä väheni vuoden 2018 lokakuuhun verrattuna, suhteellisesti eniten vähennystä oli Hailuodossa. Työttömien määrä kasvoi suhteellisesti eniten Raahessa ja Merijärvellä. Oulussa työttömiä työnhakijoita oli 10100, mikä on 500 vähemmän kuin vuosi sitten.

Kunnissa alhaisimmat työttömyysasteet olivat Hailuodossa (5,3%), Kalajoella (6,2%), Limingassa ja Reisjärvellä (6,3%), Alavieskassa (6,6%), Kempeleessä (6,8%) sekä Sievissä (6,9%). Korkeimmat työttömyysasteet olivat Taivalkoskella (12,8%), Raahessa (12,2%) ja Vaalassa (11,3%). Oulussa työttömyysaste oli 10,3%, mikä on samaa tasoa kuin vuosi sitten.

Avoimia työpaikkoja oli lokakuun lopussa eniten Oulussa (64% maakunnan kaikista työpaikoista) sekä Kuusamossa ja Raahessa.

1.8 Yhdyskuntarakentaminen

Hailuodon strateginen yleiskaava 2030 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 13.11.2019 § 40. Maankäytön jatkosuunnittelu ja toteuttaminen käynnistyy hyväksytyyn Hailuoto 2020-2025 kuntastrategiaan (kv 13.11.2019 § 46) perustuen heti. Marjaniemen Nokan asemakaavan muutos ja laajennus on meneillään.

Suomen hallitus on tehnyt periaatepäätöksen kiinteän yhteyden hankkeen rahoittamisesta elinkaarimallilla talousarviossaan 2018. Hanketta vie eteenpäin Liikennevirasto, joka arvioi rakennustöiden alkavan aikaisintaan 6/2020.

Hailuodossa asuminen painottuu omistusasumiseen pientaloissa. Tilastokeskuksen vuoden 2018 julkaisemien kuntien avainlukujen mukaan Hailuodon taajama-aste oli 54,8 %. Asuntokuntien lukumäärä oli 482 kpl, joista rivi- ja pientaloissa asui 97,1 %. Vuokra-asunnoissa asutokunnista asui 11,8 %.

Asumisessa asukkaalla on itsemääräämisoikeus, mutta asumisessa voidaan tarvita tukea, jolloin tuki järjestetään omatoimisesti tai kunnan järjestämänä. Kunnan tuki voi olla kunnan tuottamaa palvelua tai kunta voi ostaa asukkaan tarvitseman palvelun.

Arjessa selviämistä voidaan tukea esimerkiksi aterial- ja turvapalveluilla, kuljetuspalveluilla, omaishoidon tuella sekä kotihoidolla. Itsenäisen asumisen muoto on myös tukiasuminen. Palveluasuminen sisältää asumisen ja siihen liittyvät asukkaan tarvitsemat palvelut.

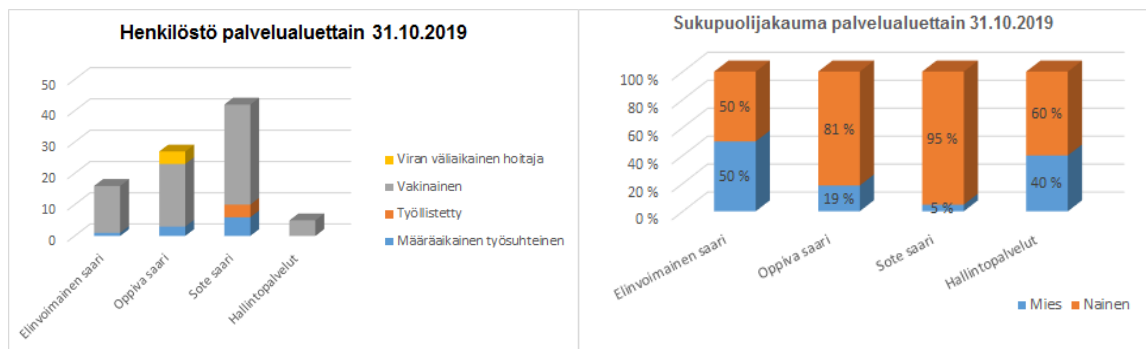
Palveluasumista järjestetään palvelutaloissa, joissa asukkailla on oma huoneisto. Tehostettua palveluasumista järjestetään vanhuspalveluissa Saarenkartanossa. Tehostetussa palveluasumisessa henkilökunta on paikalla kaikkina vuorokauden aikoina. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas maksaa erikseen vuokran ja käyttämänsä palvelut. Hailuodon kunnassa ei ole laitoshoidon yksikköä.

Asuntotuotanto							
Uutta asuntoa/vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hailuoto	3	4	3	2	3	5	5

1.9 Henkilöstö

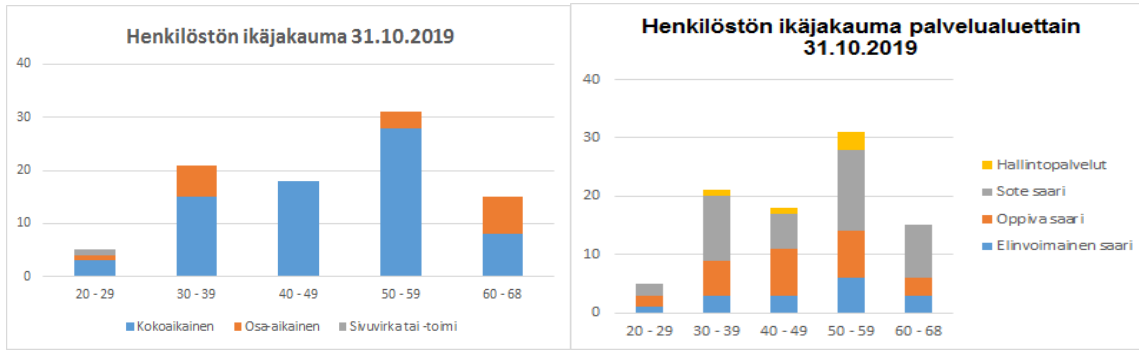
Henkilöstön määrä ja rakenne

Hailuodon kunnan henkilöstömäärä 31.10.2019 oli 90 henkilöä. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan kaikkien palvelusuhteiden lukumäärää. Luvut sisältävät myös erilaisilla työ- ja virkavapailla olevan henkilöstön. Henkilöstöstä vakinaisia oli 72 henkilöä (80 %), joista suurin osa eli 51 oli työsuhteisia. Virkasuhteisia oli 21. Määräaikaissuhteissa henkilöt työskentelevät pääosin erilaisten virka- ja työvapaiden sijaisina tai projektituotoisissa töissä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 81 % ja suurin osa heistä työskentelee Sote saarella ja Oppivassa saarella.

Hailuodon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä 31.10.2019 oli 47,3 vuotta (vuonna 2018 47,5 vuotta). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 49,1 vuotta (vuonna 2018 48,5 vuotta).

Henkilöstömuutokset 2020

Uudet virat ja toimet

Oppiva saari

Nimike	2019	TA 2020	Peruste
Lastentarhanopettaja		100 %	Esiopetusryhmässä toiminen 50% ja päiväkodinjohtajan hallinnollisten töiden mahdollistaminen 50% Mahdollistaa hallitusohjelman mukaisen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteuttamisen ja ryhmäkoon pienentämisen 1.8.2020.
Lastenhoitaja	60 %	60 % ajalle 1.1.-31.5.2020	Määräaikainen lastenhoitaja (resurssityöntekijä). Vuorohoitotarpeeseen vastaaminen ja henkilöstön sijaistaminen.

Henkilöstöhallinnon painopisteet 2020

Vuodelle 2020 on henkilöstöhallinnon osalta asetettu tavoitteeksi:

- Yhdessä vastuullisesti toimintamallin käyttöönotto – mitä tarkoittaa käytännössä kunkin yksikön työssä?
- Palaverirakenteen toimivuus ja tiedon siirtyminen
- Työhyvinvoinnin lisääntyminen työ-toiminnan seurauksena
- Kehityskeskustelumallin uudistaminen
- Osaamisen kehittäminen koulutus suunnittelun kautta
- Työn sujuvuuden edistäminen toimintakäytäntöjä selkeyttämällä ja kuvaamalla

Henkilöstö on keskeinen voimavara ja strateginen tekijä organisaatiossa. Henkilöstön hyvinvoinnin lisääntymisellä saavutetaan merkittäviä talouteen, toimintaan ja asiakastytyvyyteen vaikuttavia tuloksia.

Hailuodon kunnassa on vuoden 2018 lopusta alkaen toiminut työhyvinvointiryhmä, jonka jäsenet on valittu kunnan työyhteisöjen henkilöstöstä. Työryhmän toimintaa koordinoi kunnanjohtaja. Työhyvinvointiryhmä on työstänyt uuden mallin työ-toiminnan sisällöksi yhteistyössä henkilökunnan kanssa.

Hailuodon työ- ja toiminnan kokonaisuus:

- 1) liikunta- ja kulttuurisetelit, arvo 75-100€, kustannus 7500-10000 €/vuosi
- 2) kaikkien työntekijöiden yhteinen työ-päivä 2 x vuosi, sisältäen työhyvinvointiaiheisen asiantuntijaluennon ja laji-kokeilun/kulttuuritapahtuman, kustannus max. 4000€/vuosi
- 3) Finnmotion-hyvinvointikokonaisuus, kunnan osuus 7200 €
- 4) mahdollisuus käyttää työaikaa liikunnan harrastamiseen (1h/vko), ei suoria kustannuksia.

Työajankäyttö liikuntaan -malli räätälöidään erikseen jokaiseen työ yksikköön sopivaksi. Joissakin yksiköissä mm. työehtosopimuksista johtuvista syistä tämän mallin toteuttaminen ei onnistu ja heille mietitään sopiva kompensatio. Tämän osion toteuttamiseen liitetään seuranta, jonka pohjalta raportoidaan, mitä tuloksia toimintamalli on tuottanut.

1.10 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointityön maakunnallista ohjausta hyödyntäen, yhteistä kehittämistä ja uusia ideoita käyttöönottaen Hailuodossa hyvinvointityötä tekee ja koordinoi Loisto-ryhmä. Ryhmän toiminta alkoi vuoden 2019 aikana ja sen osallistujat ovat laajasti eri palvelualueilta. Ryhmää täydennetään tarvittaessa luottamushenkilöillä, jotka kunnanhallitus on valinnut tehtävään, ja joka osallistuu toimintaan erikseen kutsuttuna. Loisto-ryhmän toimintaa ohjaa keskeinen ajatus ihmisten arjen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Hailuoto on yhtenä maakunnan kunnista ollut lokakuussa 2019 allekirjoittamassa Pohjois-Pohjanmaan yhteistä hyvinvointisopimusta, jonka yksi keskeinen asia on uudella tavalla määritelty hyvinvoinnin käsite:

”Minä, pohjoispohjalainen ihminen, voin hyvin silloin, kun koen eläväni hyvää arkea ja mielekästä elämää. Hyvinvointiini vaikuttavat jokapäiväiset arjen tarpeeni, askareeni, yhteisöni ja ympäristöt, joissa elän ja toimin. Oma toimintani ja arjen valintani vaikuttavat omaan, läheisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointiin. Toivon tulevani kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi ja ymmärretyksi ihmisenä enkä yksittäisten tarpeideni kautta.”

Hailuodossa halutaan erityisesti panostaa koetun hyvinvoinnin edistämiseen ja mittaamiseen. Pienessä yhteisössä se on mahdollista ja kannattavaa. Eri ikäryhmien hyvinvointikäsitteiden koostaminen on yksi askel kohti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä. Koetun hyvinvoinnin näkyväksi saaminen, valittujen mittareiden hyödyntäminen ja käyttäminen luovasti ja selkeästi koettua hyvinvointia mitaten ovat haasteita, joihin hailuotolainen hyvinvoinnin edistämisen työ tähtää.

Hyvinvointityön painopistealueeksi on valittu erityisesti lapsiperheiden hyvinvointi ja päädytty tekemään päätösvaikutusten ennakkoarviointia vuonna 2020 tästä näkökulmasta noin neljästä eri päätöksestä.

Hyvinvoinnin tukeminen on kokonaisvaltaista ihmisten arkeen vaikuttamista ja Hailuodon strategisten painopistealueiden kautta tarkasteltuna hyvinvointia voidaan tukea maakunnallisesti valittujen teemojen kautta. Painopistealueita tukeva ajatus tuleville vuosille on ”yhdessä vastuullisesti”, joka tarkoittaa käytännössä, että kunnan päättäjät, palveluorganisaatio, vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat sekä heidän yhteisönsä, elinkeinotoimijat ja järjestöt toimivat yhdessä kunnan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategian painopistealueet itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi, Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä ja luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme ovat ne teemat, jotka kannattelevat hyvinvointia ja elinvoimaa kunnassa.

Seuraavassa luettelomaisesti kirjattu ne hyvinvoinnin osa-alueet, joita Pohjois-Pohjanmaan maakunnan hyvinvointityössä ihmisen arjen koostajina on korostettu. Hyvinvoinnin osa-alueet kasvu, oppiminen ja kasvuyhteisöt viittaa vahvasti elinikäisen oppimisen teemaan, ihmissuhteet, elämänmuutokset ja toimiva arki paitsi palveluihin, niin Hailuodossa erityisesti se tarkoittaa naapureita, kyläyhteisöä ja hyvää asumisen ja elinympäristön kokemusta. Työelämän merkitys hyvinvoinnille saarella työskentelevälle ja mantereella käyvälle voivat olla hyvinkin erilaisia. Vapaa-aika, elintavat ja terveystietäytyminen ja myöskin mielenterveys ja fyysinen terveys liittyvät vahvasti saaren luontoon, sen mahdollisuuksiin ja arjen rakenteisiin, joihin yksilö ja yhteisö voi valinnoillaan vahvasti vaikuttaa. Teemoista taloudellinen toimeentulo liittyy vahvasti suoraan perheiden hyvinvointiin. Osallisuus, yhteiskunta ja vaikuttaminen on osio, jossa pienen yhteisön voimana on läheiset suhteet ja matalat hierarkiat. Kunnan hyvinvointijohtaminen ja kunnan yhteistyö järjestöjen kanssa ovat uuden ajan alussa, jossa yhteisöllisen johtamisen ja yhdessä tekemisen kautta voidaan suoraan vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin. Viimeisenä luettelossa kuntalaisten arkeen vaikuttavana asiana on mainittu digipalvelut digituen näkökulmasta, joka on asia, jonka eteen on jo tehty toimia mm. lääkäripalveluiden, puheterapian etäavustamistoina. Samoin kaikkien kansalaisten digiosallisuutta ja sitä kautta tasa-arvoa on edistetty.

2 KUNTASTRATEGIA

Hailuodon kuntastrategia 2020-2025 pitää sisällään monien vuoropuhelujen kautta rakennetut kunnan yhteiset tavoitteet. Hailuodon kunnan visio on ”Elävä, kokeileva ja luonnollisesti uudistuva Hailuoto”.

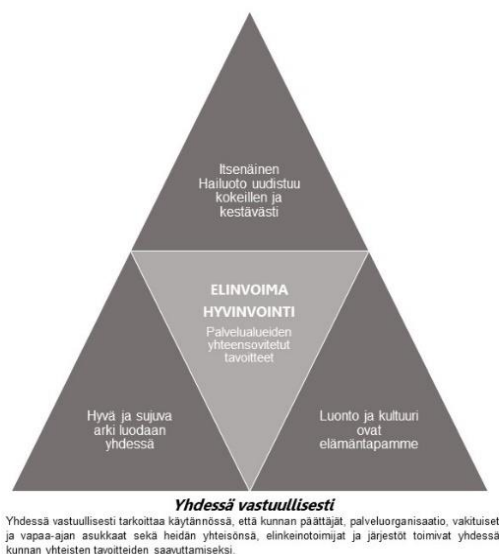
Hailuodon kunnan toimintatapa on ”Yhdessä vastuullisesti”. Se tarkoittaa käytännössä, että kunnan päättäjät, palveluorganisaatio, vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat sekä heidän yhteisönsä, elinkeinotoimijat ja järjestöt toimivat yhdessä kunnan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategian käytännön toteuttaminen on kytketty osaksi Hailuodon kunnan vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua ja toteutusta. Kuntastrategian painopisteille on määritelty kuntatason ja palvelualueiden vuosittaiset tavoitteet, toimenpiteet ja seurantamittarit sekä vastuutahot. Seuranta on jatkuvaa ja tapahtuu osana hallintosäännön mukaista toiminnan ja talouden raportointia.

Hailuodon kuntastrategian 2020-2025 painopisteistä johdetut kuntatason strategiset painopisteet ovat:

- Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi
- Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä
- Hailuodon luonnon ja kulttuurin tie.

Kaikki tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on kuvattu talousarvion 2020 käyttötalousosassa.

Visio: ”Elävä, kokeileva ja luonnollisesti uudistuva Hailuoto”

- Strategiset valinnat ohjaavat kunnan perustehtävien toteuttamista, yhdessä tekemistä sekä kumppanuuk-sien
- kehittämistä ja verkottumista.
- Strategian toteuttaminen tapahtuu palvelualueajat ylittäen, moniammatillisesti ja monialaisesti.
- Tavoitemittaristo sisältyy strategiakauden talousarvioihin. Mittaaminen ja seuranta on osa talousarviopro- sessia.
- Strategisten valintojen tavoitteiden toteuttamista ja toimenpiteitä varten luodaan strategian toteuttamisoh- jelma

3 TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ

Valtuusto päättää kunnan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14§). Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Hailuoto -konserni Tytäryhteisöt, kuntayhtymät	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus - %
Tytäryhteisöt:		
Hailuodon Vesihuolto Oy	Hailuoto	100
Kuntayhtymät:		
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	Oulu	0,27
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky	Oulu	0,47
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	Oulu	0,40

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Konsernijohdolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohdon raportoitava valtuustolle, krt/v	2	2	2	2	2
Konsernin omavaraisuusaste, %			50		
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %			50		
Konsernin korolliset lainat/asukas	4 000	4 300	4 000	4 500	4 500
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle/valiokunnalle, krt/v	2	2	2	2	2

Hailuodon Vesihuolto Oy:n tavoitteet 2020

Hailuodon Vesihuolto Oy:n talousarvioon 2020 tulee sisältyä taloussuunnitelma vuosille 2021-2022, suunnitelma ja aikataulu tappioiden kattamisesta sekä tasearvojen kriittinen tarkastelu.

Hailuodon Vesihuolto Oy noudattaa toiminnassaan asiakaslähtöistä toimintatapaa. Uusien vesiliittymien tilaajalle annetaan tilauksen yhteydessä arvio toimitusaikataulusta

4 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma suunnittelukaudeksi eli kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvion sitovia eräiä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenään korostamisesta seuraa, että määrärahojen tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Talousarvion yleiset perusteet ovat informaatiota, jotka eivät ole sitovia eräiä. Talousarvioasiakirjaan kirjatut keskeiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimitelmalle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu varojen käyttämiseen. Talousarviossa osoitettua sitovaa määrärahaa ei saa ylittää. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta velvollisuutta käyttää määrärahaa kokonaisuudessaan ei ole, jos asetetut tavoitteet on saavutettu.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Hailuodon kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

1. Kunnanvaltuusto
2. Tarkastustoimi
3. Keskusvaalilautakunta
4. Viranomaislautakunta
5. Kunnanhallitus
6. Tukipalvelut
  - ☐ Hallinnon tukipalvelut
7. Sote saari
  - ☐ Sote saaren hallinto
  - ☐ Sosiaalipalvelut
  - ☐ Vanhuspalvelut
  - ☐ Terveyspalvelut
  - ☐ Ympäristöterveydenhuolto-, palo-, ja pelastus- sekä maatalouspalvelut
  - ☐ Työllisyyspalvelut
8. Oppiva saari
  - ☐ Oppivan saaren hallinto
  - ☐ Perusopetuspalvelut
  - ☐ Nuoriso- ja liikuntapalvelut
  - ☐ Kirjastopalvelut
  - ☐ Kulttuuripalvelut
  - ☐ Muut opetuspalvelut
  - ☐ Varhaiskasvatuspalvelut

9. Elinvoimainen saari

- ☐ Elinvoimaisen saaren hallinto
- ☐ Asumis- ja yhdyskuntapalvelut
- ☐ Kaavoituspalvelut
- ☐ Rakennusvalvontapalvelut
- ☐ Ulkoilu- ja virkistysalueet
- ☐ Tekniset tukipalvelut
- ☐ Lämmöntuotantopalvelut

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat seuraavat:

1. Valtuusto
2. Tarkastuslautakunta
3. Keskusvaalilautakunta
4. Kunnanhallitus
5. Tukipalvelut
6. Sote saari
7. Oppiva saari
8. Elinvoimainen saari

Kunnanhallitusta, Tukipalveluita, Sote saari -palveluita, Oppiva saari -palveluita ja Elinvoimainen saari -palveluita sitovat sekä ulkoiset että sisäiset tuotot ja kulut bruttoperiaatteen mukaisesti. Kaikilla palvelualueilla henkilöstö- ja henkilösivukulut ovat sitovia omina erinään.

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuu.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanhallituksen ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaan. Kunnansihteeriä sitoo Tukipalvelut palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti. Sivistysjohtajaa sitoo oppiva saari palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti. Teknistä johtajaa sitoo Elinvoimainen saari palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti. Perusturvajohtajaa sitoo Sote saari palveluiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja toimintakulut omanaan bruttoperiaatteen mukaisesti.

Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanhallituksen palveluiden sisällä. Kunnansihteeri päättää talousarviomuutoksista Tukipalvelut palveluiden sisällä. Sivistysjohtaja päättää talousarviomuutoksista Oppiva saari palveluiden sisällä. Perusturvajohtaja päättää talousarviomuutoksista Sote saari palveluiden sisällä. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista Elinvoimainen saari palveluiden sisällä. Talousarviomuutoksia ei voida tehdä palvelualueiden sisällä, jos muutokselle ei ole esittää samassa yhteydessä täysi kate palvelualueen sisällä. Palvelualueiden talousarviomuutoksilla ei saa olla minkäänlaista vaikutusta koko kunnan vuosikatteeseen.

Talousarvio 2020

Projektit ja hankkeet, jotka ylittävät talousarviovuoden on vietävä valtuuston päätettäväksi. Rahoittajan hyväksymän rahoituspäätöksen jälkeen hanke voidaan käynnistää ja hankkeelle voi syntyä kustannuksia.

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

5. KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA

5.1 Hailuodon kunnan elinvoima- ja hyvinvointitavoitteet

ELINVOIMATAVOITTEET 2020-2025

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus

- vastaavat, että kunnan päätökset toteuttavat kuntastrategiaa
- vastaavat kunnan henkilöstöpolitiikasta ja talouden hoidosta

Hallinnon tukipalvelut

Kuntastrategian ja siitä johdettujen palvelualue- sekä hyvinvointi- ja elinvoimaproessin tavoitteiden ja toimeenpanon ohjaus ja yhteensovittaminen.

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttaminen edistäminen osana kunnan palvelujen ja elinympäristön suunnittelua, toteuttamista, arviointia.

Perusturva

Tavoitteena edistää ja ylläpitää asukkaiden ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä.

Sivistys

Tuottaa sivistystoimen peruspalvelut ja kasvattaa kaiken ikäisten kuntalaisten tietoja ja taitoja.

Tavoitteena on kuntalaisten elinolojen parantaminen ja edellytysten luominen kansalaistoiminnalle.

Elinvoima

Kuntalaisten ja yritysten toimintaedellytysten sekä kunnan elinvoimaisuuden varmistaminen laadukkaalla maankäytönsuunnittelulla.

Elinvoimaa lisätään huolehtimalla ympäristön ja infran toimivuudesta ja turvallisuudesta.

Investoinnit

Oikein kohdennetuilla investoinneilla edistetään ja ylläpidetään valittujen elinvoimatavoitteiden toteutumista käytännössä.

HYVINVOINTITAVOITTEET 2020-2025

Kaikkien osallisuuden edistäminen, oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen.

Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveydentilan edistäminen.

Edistää kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja elämänhallintaa sekä tarjota monipuolisia kulttuurikokemuksia.

Edistää yksilön hyvää arkea, tyytyväisyyttä ja mielekästä elämää.

Liikkumisympäristöjen ylläpito ja liikkumisen lisääminen.

Asiakaspalvelun kehittäminen.

Palvelualueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin prosessitavoitteet yhteensovitetaan.

5.2 Määrärahojen sitovuus

Hailuodon kunnan talousarvion 2020 sitovuustaso on palvelualueitaso. Talouden ja toiminnan raportointitaso on tulosalueitaso. Talousarvion sitovuustaso on käyttötalousoissa palvelualueittain toimintamenot ja toimintatulot. Palkkamenojen ja henkilöstösivukulujen menot ovat erikseen sitovia, niitä ei voi käyttää muiden menojen katteeksi.

Määrärahat palvelualueittain TOIMINTAKATE	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnanvaltuusto	-40 568	-15 056	-15 056	-15 056
Tarkastuslautakunta	-10 306	-7 225	-7 225	-7 225
Keskusvaalilautakunta	-14 690		-4 500	
Viranomaislautakunta	-4 706	-430	-430	-430
Kunnanhallitus	239 311	164 270	178 088	173 466
Hallinnon tukipalvelut	-367 065	-288 272	-275 071	-270 578
Sote saari	-4 481 832	-4 410 980	-4 379 404	-4 026 897
Oppiva saari	-1 868 129	-1 904 429	-1 961 411	-1 983 064
Elinvoimainen saari	-360 748	-209 498	-164 400	-169 598
Määrärahat yhteensä	-6 908 733	-6 671 620	-6 629 409	-6 299 382

Henkilöstökulut	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnanvaltuusto				
Palkat ja palkkiot	-31 440	-13 456	-13 456	-13 456
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-759			
Muut henkilösivukulut	-179			
Tarkastuslautakunta				
Palkat ja palkkiot	-1 430	-585	-585	-585
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-21			
Muut henkilösivukulut	-5			
Keskusvaalilautakunta				
Palkat ja palkkiot	-9 180			
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-308			
Muut henkilösivukulut	-72			
Viranomaislautakunta				
Palkat ja palkkiot	-1 430	-330	-330	-330
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-21			
Muut henkilösivukulut	-5			
Kunnanhallitus				
Palkat ja palkkiot	-202 423	-192 089	-194 960	-197 877
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-39 907	-38 558	-39 051	-39 551
Muut henkilösivukulut	-7 290	-6 730	-6 839	-6 948
Hallinnon tukipalvelut				
Palkat ja palkkiot	-64 263	-53 735	-54 559	-55 395
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-10 867	-8 831	-8 973	-9 116
Muut henkilösivukulut	-2 564	-1 931	-1 964	-1 992

Sote saari				
Palkat ja palkkiot	-1 377 208	-1 399 640	-1 388 086	-1 411 808
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-296 947	-294 185	-291 121	-295 190
Muut henkilösivukulut	-56 565	-53 105	-52 430	-53 324
Oppiva saari				
Palkat ja palkkiot	-894 421	-915 619	-958 066	-973 371
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-188 589	-188 996	-196 277	-198 899
Muut henkilösivukulut	-36 712	-34 517	-36 117	-36 692
Elinvoimainen saari				
Palkat ja palkkiot	-502 674	-521 331	-540 011	-548 326
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-95 248	-111 187	-114 388	-115 817
Muut henkilösivukulut	-20 359	-19 550	-20 251	-20 556
Yhteensä				
Palkat ja palkkiot	-3 084 469	-3 096 785	-3 150 053	-3 201 148
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-632 667	-641 757	-649 810	-658 573
Muut henkilösivukulut	-123 751	-115 833	-117 601	-119 512

5.3 Toimielinten toiminta ja talous

KUNNANVALTUUSTON TOIMINTA JA TALOUS

Kunnanvaltuuston perustehtävä

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 14) muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kuntastrategian painopisteistä johdetut tavoitteet ja toimenpiteet 2020

Kunnan päätökset perustuvat kuntastrategiaan ja luovat edellytykset tavoitteiden käytännön toteutumiselle.

Palvelujen järjestämisen periaatteet on luotu.

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma 2020-2025 valmis ja toteutetaan osana kunnan perustoimintaa.

Talouden tunnusluvut

	Kunnanvaltuusto				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 364	-40 568	-15 056	-15 056	-15 056
TOIMINTAKATE	-34 364	-40 568	-15 056	-15 056	-15 056

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA TALOUS

Tarkastuslautakunnan perustehtävä

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on (KunL § 121):

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Hailuodon kunnan hallintosäännön 39 § mukaan, sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään, tarkastuslautakunnan on:

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 2) huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin vuosisuunnitelma ja painopisteet

Tarkastuslautakunnan arvioinnin vuosisuunnitelma ja painopisteet 2020 (tarkastuslautakunta 16.10.2019 § 25).

- Sivistyspalvelut
- Tytäryhtiöt ja konserni
- Tarkastuslautakunnan arviointitehtävästä saadun palautteen käsittely (pienimuotoinen kysely) ja parhaiden käytäntöjen siirtäminen seuraavalle tarkastuslautakunnalle
- Yhteispalaveri uuden, seuraavalla kaudelle valitun tarkastuslautakunnan kanssa.
- Kuntakonserni ja konserniohjauksen tavoitteet ja toteutuminen. Todennäköisesti seutuyhteistyö tuo myös uusia muotoja ja järjestelyjä joko yhtiömuotoisena tai muuna yhteistoimintana.
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2019 havaintojen täytäntöönpanon seuranta
- Talousarvionmuutosten seuranta
- Tarkastuslautakunnan testamentti uudelle tarkastuslautakunnalle

Talouden tunnusluvut

	Tarkastuslautakunta				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 628	-10 306	-7 225	-7 225	-7 225
TOIMINTAKATE	-7 628	-10 306	-7 225	-7 225	-7 225

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Tarkastuslautakunta edistää osallisuutta ja vaikuttamista

Tiedottamisella

Vuorovaikutuksella kunnan muihin toimielimiin ja kuntakonserniin.

Tarkastuslautakunta on valtuuston alainen toimielin. Sen tehtävät ja asema poikkeavat muista toimielimistä. Tarkastuslautakunnan ensisijainen tehtävä on tuottaa informaatiota valtuustolle.

Toiminnan riskit 2020

Tarkastuslautakunnan toiminnan keskeinen riski perustuu lautakunnan tiedonsaantiin ja vaikuttamismahdollisuuksiin tehtävässään. Tarkastuslautakunnan työn tulee perustua avoimeen sekä saatavilla ja saavutettavissa olevaan oikeelliseen, oikea-aikaiseen, selkeään ja ymmärrettävään tietoon.

VAALIT

Perustehtävä

Vaalien järjestäminen. Vuonna 2020 ei järjestetä valtiollisia eikä kunnallisvaaleja. Kunnallisvaalit järjestetään vuonna 2021.

	Keskusvaalilautakunta				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 400	4 800			
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 351	-19 490		-4 500	
TOIMINTAKATE	-2 951	-14 690		-4 500	

VIRANOMAISLAUTAKUNTA

Perustehtävä

Viranomaislautakunta päättää asioista, jotka tulee käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka ei voi olla kunnanhallitus.

Talouden tunnusluvut

	Viranomaislautakunta				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-773	-4 706	-430	-430	-430
TOIMINTAKATE	-773	-4 706	-430	-430	-430

KUNNANHALLITUKSEN TOIMINTA JA TALOUS

Kunnanhallituksen perustehtävä

Kuntalain 38 §:n mukaisesti kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kuntalain 39§:n mukaan kunnanhallituksen tulee:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kuntastrategian painopisteistä johdetut tavoitteet ja mittarit

Strategiset painopisteet	Tavoitteet	Mittarit
Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi	Strategiaa toteuttava maapoliittinen ohjelma Tulevaisuuden asumiskohde Hailuotoon	Tonttivaranto (minimi), muuttotase (%) Toteutuneet kohteet, joissa sovelletaan uusia innovatiivisia asumismuotoja (kpl)
Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä	Palvelujen helppo saatavuus ja saavutettavuus	Asiakastyytyväisyys (%)
Luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme	Hailuodon luonnon ja kulttuurin tie	2020 Kohteet valittu (paikat, tapahtumat, perinteiset ammatinharjoittajat) 2021 Kohteista muodostettu opastettu kokonaisuus 2022 Digiversio valmis 2023-2025 Yhteys ja käyttöönotto osana kunnan perustoimintaa

Talouden tunnusluvut

		Kunnanhallitus			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 565 814	1 396 639	1 318 810	1 325 412	1 327 803
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 549 189	-1 157 328	-1 154 540	-1 147 324	-1 154 337
TOIMINTAKATE	16 625	239 311	164 270	178 088	173 466

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Asukkaita kuullaan ennakoivasti osana kuntastrategian valmistelua sekä kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Tavoitteena on edistää asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia elinympäristöä ja palveluja koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä edistää yhdessä tekemiseen ja kumppanuuteen perustuvaa toimintakulttuuria.

Kunnan toimielimet, johto ja viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoa valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

Keskeiset talousarviovuoden aikana toteutettavat kuntalaisten kuulemiset ja suora osallistuminen:

Päättäjien ja asukkaiden sekä kunnan henkilöstön osallisuutta ja kohtaamisia kehitetään suoran osallistumisen monipuolisin keinoin

Toimielinten avoimet kokoukset

TA2021 valmistelun kuntalaisten ennakoiva kuuleminen syyskuu 2020

Maapoliittisen ohjelman valmisteluvaiheen kuntalaisten suora osallistuminen ja vuorovaikutus

Asukas- ja asiakaskyselyt, kyselyt päättäjille ja henkilöstölle. Kyselyjen tulosten analyysit ja tiedottaminen.

Hailuodon kuntabrändityö. Kuntalaisten valmisteluvaiheen suora osallistuminen

Toiminnan riskit 2020

Riskienhallinta perustuu Hailuodon kunnan riskienhallintasuunnitelmaan 2020. Kuntakonsernin sisäiset ja ulkoiset riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Riskienhallinnan seuranta tapahtuu osana talouden ja toiminnan toteuman seurantaa.

Keskeiset riskit:

Kuntastrategian toiminnallistamisessa ei reagoida ennakoiden ja riittävästi kunnan toimintaympäristön muutokseen. Tämä voi kriisiyttää kunnan talouden ja estää itsenäisen kunnan jatkon.

Useampi ennalta arvaamaton kuluerä. Riskiä hallitaan toteuttamalla taloudellisten vaikutusten ennakoarvioinniteja osana asioiden valmistelua sekä kehittämällä talouden ja toiminnan vuositasen suunnitelmakauden suunnittelua.

Tietoliikenne- ja tietoturvariskit. Riskiä hallitaan laitteistojen ja ohjelmistojen huoltojen ja päivitysten hyvällä toteuttamisella, varahenkilöjärjestelmällä sekä osallistumalla julkisen hallinnon digiuhkien valmiusharjoituksiin.

Työtapaturmien ja työperäisten sairauksien lisääntymisen riskit. Riskiä hallitaan hyvällä henkilöstöpolitiikalla ja johtamisella sekä kokonaisvaltaisella panostamisella henkilöstön työhyvinvointiin.

5.4 Hallinnon tukipalvelujen toiminta ja talous

Hallinnon tukipalvelujen perustehtävä

Hallinnon tukipalvelujen yleistehtävä on kuntastrategian ja siitä johdettujen palvelualue- sekä hyvinvointi- ja elinvoimaproessin tavoitteiden ja toimeenpanon ohjaus ja yhteensovittaminen. Tehtävänä on myös organisaation uudistumiskyvyn ja osaamisen kehittäminen osana kuntastrategiaprosessia sekä kunnan toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ennakointi ja seuranta.

Hallinnon tukipalvelut vastaa hallinnon palveluprosesseista. Tukipalveluissa tuotetaan hallinto-, talous-, henkilöstö- ja tietoverkkopalveluja sekä elinkeino- ja kehittämispalveluja. Hallinnon tukipalvelut osallistuu kunnan kehittämis-toimintaan, edistää osaltaan kokeilemalla kehittämistä sekä digitalisaatiota.

Hallinnon tukipalveluissa ohjataan ja kehitetään kunnan varautumista sekä varautumis- ja turvallisuussuunnittelua.

Strategian painopiste: Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi

Hallinnon tukipalvelujen tavoitteet	Hallinnon tukipalvelujen toimenpiteet	Mittarit
Avoimen hallinnon toimintakulttuurin omaksuminen	Organisaation toimintatapojen, käytäntöjen ja asenteiden uudistaminen Organisaation uudistumiskyvyn ja osaamisen kehittäminen osana Hailuoto 2025 kuntastrategiaprosessia	Päättäjien koulutukset ja valmennukset Uudet toimintatavat ja käytännöt toimielinten, hallinnon ja palvelualueiden toiminnassa USO5 verkoston tilaisuuksiin osallistuminen: krt/lkm
Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen uudistaminen	Hailuodon osallisuusmallin toteuttamissuunnitelma ja koulutukset Osallistuvan budjetoinnin pilotointi: palvelualue, vaikuttamistoimielimet, yhdistykset ja järjestöt	Toteuttamissuunnitelma Järjestetyt koulutukset/kpl Toteutuneet osallistuvan budjetoinnin pilotit
Kunnan varautumisen ja arjen turvallisuuden kehittäminen	Varautumissuunnitelman päivitys Turvallisuussuunnitelman laadinta	Valmiussuunnitelma 2020-2025 Turvallisuussuunnitelma 2020-2025
Paikkaperustaisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen	Paikan ensisijaisuutta ihmisen elinympäristönä, hyvinvoinnin, toiminnan, kulttuurin ja kokemusten lähtökohtana painottavan korkea-asteen yhteistyön kehittäminen	Valmistuneet opinnäytteet ja kehittämistehtävät

Stategian painopiste: Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä

Hallinnon tukipalvelujen tavoitteet	Hallinnon tukipalvelujen toimenpiteet	Mittarit
Palvelujen järjestämisen periaatteet (lähipalveluperiaatteet)	Luodaan palvelualueiden ja hallinnon yhteistyönä Hailuodon kunnan palvelujen järjestämisen periaatteet. Periaatteet linjaavat palvelujen järjestämisen ja ovat osa kunnan edunvalvontaa.	Periaatteet hyväksytty kvssä
Kunnan prosessikuvaukset ja tiedonohjaussuunnitelma (TOS)	Luodaan Hailuodon kunnan prosessikartta, kuvaamaan prosessien kokonaisuus ja eteneminen töiden kulku	TOS, johon perustuen jatkokehitetään sähköistä asianhallintaa
Palvelualueiden talous- ja henkilöstöhallinnon toimintamalli	Palvelualueesihteerien talous- ja henkilöstöhallinnon koulutukset sekä osaamistason kehittäminen	Toteutuneet koulutukset Uudistetut toimenkuvat

Stategian painopiste: Luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme

Hallinnon tukipalvelujen tavoitteet	Hallinnon tukipalvelujen toimenpiteet	Mittarit
Hailuodon luonnon ja kulttuurin tie	Osallistuminen toiminnallisen kulttuurirakenteen toteuttamissuunnitelman moniammatilliseen ja monialaiseen valmisteluun	Valmistelu etenee toteuttamissuunnitelman mukaisesti

Talouden tunnusluvut

	Tukipalvelut				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 245	19 150	27 600	20 600	20 600
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-435 547	-386 215	-315 872	-295 671	-291 178
TOIMINTAKATE	-413 302	-367 065	-288 272	-275 071	-270 578

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämissuunnitelman laadinta. Suunnitelma avaa ja konkretisoi Hailuodon osallisuusmallin

Osallistuva budjetoinnin käyttöönotto: tilaisuus vaikuttamistoimielimille, yhdistyksille ja järjestöille tammikuu 2020

Vapaa-ajan asukkaiden foorumin toiminnan käynnistäminen keväällä 2020

Hailuodon ajatuspajan käynnistäminen. Ajatuspaja on osa kunnan kokeilevaa kehittämistä

Osallisuuden ja vaikuttamisen vuoden 2020 monitahoarvioinnin toteuttaminen

Toiminnan riskit vuonna 2020

Kunnan tiloihin ja niiden saavutettavuuteen liittyvät riskit. Paikallisyhteisöjen toiminnan ja kumppanuuksien kehittäminen edellyttää hyvää tilojen saavutettavuutta. Heikko saavutettavuus heikentää kumppanuuksien ja avoimen kunnan kehittymistä.

Uuden kuntastrategian toiminnallistamiseen ja toimintakulttuurin uudistamiseen liittyvät riskit. Riskit ovat ehkäistävissä tavoitteellisella avoimuuden edistämällä osana johtamisen ja kunnan perustoiminnan uudistamista.

5.5 Sote saari -palvelualueen toiminta ja talous

Perusturvapalvelujen yleistavoitteena on käytettävissä olevien resurssien puitteissa huolehtia kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja taata kuntalaisille lainsäädännön mukaisesti laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveydentilaa sekä asukkaiden ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä.

Hallinto

Perustehtävänä on palvelualueen perustehtävien määrittäminen, kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden suunnittelu, arviointi ja tarvittavien muutosten tekeminen taloudellisesti valtakunnallisen ja maakunnallisen ohjauksen mukaisesti, hyvien käytäntöjen vahvistaminen ja varmentaminen kunnan omista palveluista. Sote saari -palvelualue hallinnoi lisäksi ulkopuolisten palveluntuottajien kanssa tehtyjä palvelusopimuksia.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden perustehtävänä on huolehtia kuntalaisten sosiaalisen hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden ylläpitämisestä sekä toimeentulon toteutumisesta. Palveluilla parannetaan edellytyksiä omaan elämänhallintaan sekä lisätään valmiuksia itsenäiseen suoriutumiseen.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut tuottavat Hailuodon kunnassa ikääntyneille kuntalaisille heidän tarvitsemiaan palveluita kansanterveyslain mukaisen kotisairaanhoidon, kotipalvelun, tukipalveluiden ja tehostetun palveluasumisen muodossa. Kotihoidon perustehtävänä on tarjota hoitoa, hoivaa ja apua asiakkaan kotona selviytymiseen. Tehostetussa palveluasumisessa on hoito ja hoiva on suunnattu ikäihmisille, joilla fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on alentunut niin, etteivät he enää selviydy kotona omaisten tai kotihoidon turvin, mutta eivät tarvitse sairaalatasoista hoitoa. Tavoitteena on tukea omatoimisuutta kuntouttavan työotteen avulla ja luoda turvallinen koti tai kodinomainen asuinympäristö ikääntyneille.

Terveyspalvelut

Perustehtävänä on tuottaa laadukasta ja nykyaikaista perusterveydenhuollon palvelua kuntalaisille. Oma toimintaa täydennetään ostopalvelusopimuksin.

Ympäristöterveydenhuolto-, palo- ja pelastustoimi

Sote saari vastaa kuntien ja kuntayhtymien yhteistyössä järjestettävistä palveluista ympäristöterveydenhuollon ja palo- ja pelastustoimen alueella.

Työllisyyspalvelut

Perustehtävänä on tarjota asiakkaille maksutonta palveluohjausta työllistymisen edistämässä tai kohdallisten palveluiden piiriin. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistäminen ja vaikuttaminen pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun ennaltaehkäisevästi.

Stategian painopiste: Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi

Sote saari palvelualueen ta-voitteet	Sote saari palvelualueen toimen-piteet	Mittarit
Palveluiden monipuolistaminen palvelukodin ja kotihoidon väliin	Osallistutaan ikäihmisten asumista tukevaan kehittämiseen	"Hailuodon malli" on luotu asumisen vaihtoehdoksi
Luoda yhteistyötä oppilaitoksen ja yksityisen palveluntuottajan kanssa	Työskentelymahdollisuuksien parantaminen niille työntekijöille, opiskelijoille ja sijaisille, jotka eivät asu saarella	Opiskelijoiden ja sijaisten rekrytoimisen toimenpiteet on tehty

Stategian painopiste: Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä

Sote saari palvelualueen tavoitteet	Sote saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Terveyspalveluiden saatavuus ja lainmukaisuus toteutuu (terveydenhuoltolaki 57§)	Terveyspalveluiden laadullinen arviointi tehty	Virkalääkäri on/ei Kustannusvaikutus €/asukas Lääkäripalvelun saatavuus etä- ja digipalveluna Asiakastytyväisyys %
Ikääntyvän väestön palvelutarpeiden tunnistaminen ja hyvinvoinnin tukeminen	Kotona asumista tukevien ja ennaltaehkäisevien toimien toteuttaminen yhteistyössä yksityisten ja järjestöjen kanssa Kaikkien yli 84-vuotiaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkuudet perustuvat palvelutarpeen arviointiin Nuorempien ikäryhmien palvelutarpeen arviot tehty uusissa asiakkuuksissa	Rai Screen-mittari tehty asiakkuuden alkaessa ja vanhoille asiakkaille asiakkuuden jatkuessa Seniorineuvolan käyntimäärän lisääntyminen suhteessa väestön ikääntymiseen Mittari 3: 92 % yli 75-vuotiaista asuu kotona

Stategian painopiste: Luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme

Sote saari palvelualueen tavoitteet	Sote saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Ikäihmisten koetun hyvinvoinnin esille tuominen	Palveluiden sisällön monipuolisuuden vahvistaminen hyvinvoinnin näkökulmasta	Toiminnan laadun arviointi asiakkaiden tyytyväisyydellä mitaten (mitaus kotihoidossa, palvelukodissa, päivätoiminnassa) Oman toiminnan määrä ja ulkopuolisten kävijöiden määrä palvelukodissa Omien toimintojen painottuminen arkisen kulttuurin tuottamiseen ja kuluttamiseen
Luonto ja ulkoilu ovat jokaisen ulottuvilla	Asiakkaiden päiväohjelman rakentamiseen sisällytetään luontokokemusten ja ulkoilun mahdollisuus	“100 minuuttia kulttuuria kuukaudessa kuntalaisille” mahdollistaminen (tilaisuuksien määrä) Ulkoilu ja luontokokemukset päiväohjelmassa -määritelmä valmis

Talouden tunnusluvut

	Sote-saari				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot yhteensä	391 182	382 367	361 002	356 614	354 514
Toimintakulut yhteensä	-4 878 830	-4 864 199	-4 771 982	-4 736 018	-4 381 411
Toimintakate	-4 487 648	-4 481 832	-4 410 980	-4 379 404	-4 026 897

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Sote saari järjestää asiakasiltoja kolme kertaa vuodessa ja asiakasiltaan osallistuu henkilöstöä vuorotellen kaikilta palvelualueen osa-alueilta.

Sote saaren koko henkilöstö huomioi ja tiedottaa eteenpäin asukkaiden vapaamuotoisesti palvelutilanteissa saadun palautteen. Terveyskeskuksessa ja palvelukodilla on oma palautelaatikko.

Vuoden 2020 aikana toteutetaan terveyspalvelujen tyytyväisyyskysely. Terveyspalveluden pilottiin on sisäänkirjoitettu palveluiden tyytyväisyysmittaukset. Mittaustulokset analysoidaan ja toimintaa kehitetään palautteeseen perustuen.

Palvelukodilla järjestetään säännölliset omaisten illat, joissa on suora palautteen mahdollisuus.

Sähköisen palautteenannon mahdollisuus toteutuu.

Avointen hyvinvointiryhmien toimintaa tukemalla saadaan terveys- ja sosiaalipalveluissa asiakkaille suora vaikuttamisen kanava. Huomioidaan liikuntapalveluiden tuottamat ryhmät ja niiden tuoma palaute.

Vahvistetaan jo olemassa olevaa vammais- ja vanhusneuvoston suoraa kuntalaisten palautteenantomahdollisuutta sisällyttämällä kuntalaispalaute/terveiset esityslistan omaksi kohdaksi.

Toiminnan riskit 2020

Sisäisiä riskejä palvelualueella tunnistetaan ja tunnistetaan monia, joiden haltuunotto on vienyt aiemmin arvioitua pidemmän ajan. Suurimmassa osassa näistä kyse on henkilöstön rajallisista resursseista, jotka käytetään perustehtävän tekemiseen ja riski realisoituu taloudessa tai muussa tukitoiminnoissa. Kirjaaminen, arkistointi, tietoturva-asiat ja asiakkaiden palveluun liittyviä prosessivirheitä on tunnistettu. Korjaaminen vie paljon aikaa ja haittaa perustehtävän tekemistä.

Sote saari -palvelualueen riskit kulmineituvat toiminnallisiin riskeihin ja erityisesti henkilökuntaan, sen osaamiseen ja hyvinvointiin. On monia tehtäviä, joita hoitaa vain yksi henkilö. Jatkossa on yhä paremmin tunnistettava ne tehtävien osa-alueet, joissa tarvitaan enemmän jakamista. Hyvinvointia tukevia perusprosesseja: autonominen työvuorosuunnittelu, lomien kierto, sairauslomakäytännöt, tasapuolisuus vuoroissa on tarkasteltava myös riskienhallinnan näkökulmasta, ei vain yksilön vapauksina tai velvollisuuksina.

HaiPro-ilmoitusten ja raporttien läpikäyminen ja vertailu mahdollistuu vuoden 2020 aikana, kun vertailuaineisto aiemmilta vuosilta (2007-2018) on saatettu kuntoon. Vertailun analysointi saattaa tuoda uusia näkymiä riskeihin erityisesti asumispalveluissa ja kotihoidossa. Omavalvontasuunnitelmat liitetään osaksi riskienhallintaprosessia.

Taloudellisten riskien toteutuminen liittyy palveluiden ostoihin, joihin Sote saaren budjetista on varattu 2 345 618 euroa. Lakisääteiset velvoitteet ja niihin liittyvät sopimukset ovat sen kaltaisia, että Hailuodon kunnalla maksajana ei ole niihin mahdollisuus vaikuttaa.

5.6 Oppiva saari -palvelualueen toiminta ja talous

Oppiva saari- palvelujen tavoitteena on turvata sivistystoimen peruspalvelut: varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalais- ja musiikkiopistotoiminta, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, elämänhallintaa, kasvattaa tietoja ja taitoja sekä tarjota monipuolisia kulttuurikokemuksia Hailuodon omaleimaisuutta hyödyntäen ja vaalien.

Hallinto

Hallinnon tehtävänä on tuottaa arjen palveluiden suunnittelu, toiminta ja lakisääteiset suunnitelmat ja raportoinnit, vastata palvelualueen viestinnästä, talouden suunnittelusta, tavoitteiden asettelusta, seurannasta ja raportoinnista, riskienhallinnasta, henkilöstön rekrytoinnista ja työhyvinvoinnista sekä huolehtia toimintaan osallistuvien turvallisuudesta. Osa hallinnon toimintaa on kunnan sisäinen yhteistyö, yhteistyö kuntalaisten kanssa sekä verkostoituminen ja aktiivinen yhteistyö lähikuntien kanssa, osallistuminen alueellisiin ja valtakunnallisiin sivistyspalveluforumeihin ja koulutuksiin sekä ajantasaisen tiedon ja lakimuutosten tuominen palvelutoiminnan arkikäytänteisiin. Palvelualueesihteerin toimenkuvan kehittäminen ja resurssin laaja-alainen hyödyntäminen palvelualueen eri yksiköissä on edelleen kehittämisen yhtenä painopistealueena.

Perusopetuspalvelut

Perusopetuksen palvelut järjestetään voimassaolevan lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukaisesti sekä lapsiystävällisen kunnan päätöksenteon pohjalta. Tavoitteena ovat laadukkaat ja korkeatasoiset ajan tasalla olevat palvelut koulutetun ja säännöllisesti koulutuksiin osallistuvan henkilöstön avulla. Perusopetuksen oppilashuollon lakisääteiset, lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat tavoitteet toteutuvat osin ostopalveluna sekä yhteistyössä Sote-saaren palvelujen kanssa. Lisäpalveluita mm. kerhotoimintaa rahoitetaan valtion hankeavustuksilla ja toteutetaan yhteistyössä kuntalaisten ja mm. kansalaisopiston kanssa.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Liikuntatoimen tehtävänä on huolehtia liikuntatoiminnan suunnittelusta ja kehittämisestä sekä kunnassa harjoitettavan liikuntatoiminnan tukemisesta. Toiminta-ajatuksena on monipuolisten perusliikuntapalveluiden tarjoaminen kaikille kuntalaisille. Tavoitteena on terve, työkykyinen, monipuolisesti liikuntapalveluja käyttävä kuntalainen.

Nuorisotoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotoiminnalle, sen järjestämiselle ja kehittymiselle, tukea nuorisoyhdistyksiä ja nuorten itsensä järjestämää toimintaa. Nuorisotoimi antaa myös neuvontaa, asiantuntija- ja muuta apua nuorisotoimintaa koskeissa asioissa. Nuorisotoimen toiminta-ajatuksena on nuorten elinolojen parantaminen ja edellytysten luominen nuorten kansalaistoiminnalle. Tavoitteena on myönteisten elämysten tuottaminen lapsille ja nuorille erilaisten toimintojen ja tapahtumien avulla

Kirjastopalvelut järjestetään saavutettavasti sekä laajalle että pienemmille kohderyhmille nykyaikaisesti ja tehokkaasti, perinteitä kunnioittaen. Seutulainausta, omatoimipalveluja ja etäkirjaston digitaalisia palveluita käytetään kulttuurisisältöjen välittämiseen asiakkaille.

Kulttuuripalvelut järjestetään pääosin kunnan omana palveluna yhteistyössä koulun, varhaiskasvatuksen ja senioripalveluiden sekä vuosittaisten Hailuodossa järjestettävien tapahtumien tapahtumajärjestäjien kanssa. Painopistealueena ympärivuotinen toiminta.

Muut opetuspalvelut

Kansalais- ja musiikkiopistotoiminnasta vastaa Vuolle-opisto peruskoulun, kirjaston ja liikuntahallin tiloissa.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään lakisääteisen ohjeistuksen ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Hailuodon esiopetus toimii varhaiskasvatuksen alla. Päiväkoti toimii ympärivuorokautisesti. Tavoitteena on tuottaa laadukasta, lapsia ja lapsuutta arvostavaa varhaiskasvatusta.

Stategian painopiste: Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi

Oppiva saari palvelualueen tavoitteet	Oppiva saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Laadukkaiden peruspalveluiden turvaaminen	Osaava, riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä Henkilöstön pätevyys
Joustava palvelutarjonta	Tilojen muunneltavuus ja tarkoituksenmukaisuus	Käyttäjämäärä Kunnossapitotoimenpiteet

Stategian painopiste: Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä

Oppiva saari palvelualueen tavoitteet	Oppiva saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Kirjastopalveluiden saatavuuden lisääminen	Kirjaston aukioloaikojen laajennus Omatoimikirjastohankkeen toteuttaminen	Kirjaston kävijämäärä Aukiolotunnit
Kuntosalin perusparannus	Kuntosalilaitteiden uusiminen	Käyttäjämäärä
Lapsiystävällinen päätöksenteko ja toiminta, koko kunnan tavoite	Lapsen etu on ensisijainen toiminnassa Lasten ja perheiden hyvinvoinnin huomiointi palveluratkaisuissa	Lasten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut: määrä, käyttäjät

Stategian painopiste: Luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme

Oppiva saari palvelualueen tavoitteet	Oppiva saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Kulttuuripalveluiden lisääminen ja kulttuuriperinnön vaaliminen		Museon ylläpito- ja rakennusten kunnossapitotoimet Tapahtumien määrä
Luontoliikunnan lisääminen	Retkien, valinnaisainetarjonnan ja kerhotoiminnan järjestäminen	Kävijämäärät Osallistujamäärät

Talouden tunnusluvut

	Oppiva saari				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot yhteensä	93 595	93 277	74 243	71 243	71 243
Toimintakulut yhteensä	-1 829 294	-1 961 406	-1 978 672	-2 032 654	-2 054 307
Toimintakate	-1 735 699	-1 868 129	-1 904 429	-1 961 411	-1 983 064

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa järjestämme kotien ja varhaiskasvatuksen/perusopetuksen teematapaamisia, vanhempainiltoja sekä kyselyjä. Arjen toiminnassa huomioimme lasten ja nuorten osallisuuden osana toimintakulttuuria. Tarjoamme valinnan mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa, joka tuo lapsille ja nuorille osallisuuden kokemuksen. Osallisuutta tukevat säännölliset varhaiskasvatuskeskustelut sekä tavoitekeskustelut ja vanhempainvartit koulussa. Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan mm. asiakkaille suunnattuja palvelukäyttäjäkyselyjä, perustiedottamista sekä lisätään vaikutusmahdollisuuksia tapahtumatarjontaan ja aineistohankintaan.

Nuorisovaltuustoa ja oppilaskuntaa kuulemme ja tuemme aktiivisesti osallistumista päätöksenteossa. Nuorisovaltuusto järjestää kyselyjä koululaisille ja Luototuvalla käyville nuorille.

Liikuntatoimi järjestää liikuntatoimintaan liittyviä kyselyjä kirjallisina ja suullisesti ryhmien toiminnan yhteydessä.

Henkilöstö kokoontuu säännöllisesti sivistystoimijoiden kokouksiin, varhaiskasvatuksen suunnittelukokouksiin sekä koulun kuukauden sisällä vuorotteleviin yhteissuunnittelu-, tiimi- ja opetushenkilöstön kokouksiin. Henkilöstön kehityskeskustelut ryhmissä tai henkilökohtaisina ovat tärkeä osa henkilöstön osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.

Toiminnan riskit 2020

Oppiva saari-palvelualueen riskienhallintasuunnitelmassa ja riskienhallinnan arvioinnissa 1-6/2019 riskeistä painavimpina nousevat strategisena riskinä haavoittuva henkilöstörakenne ja yllättävät, poikkeukselliset tilanteet. Henkilöstövaje ja sijaisten puute ovat haasteina kaikissa palvelualueen toimintayksiköissä.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimpiä ovat infrastruktuurin häiriöt. Lautta on myöhässä tai ei kulje, jolloin päiväkodissa tai koulussa ei ole riittävästi henkilöstöä tai vanhemmat eivät pääse hakemaan lastaan. Toinen merkittävä alue on tiloihin liittyvät riskit: kuumuus sisätiloissa kesäaikaan, lämpötilan säätely, ilmanvaihdon ongelmat, vaaralliset aineet ja lääkkeet.

Vahinkoriskeistä suurimpia ovat työtapaturmat sekä kuljetuksiin, liikkumiseen ja liikenteeseen liittyvät riskit. Näiden riskien seurauksina tiivistetysti ovat turvallisuusriskit, taloudelliset seuraukset ja henkilöstön uupuminen.

5.7 Elinvoimainen saari -palvelualueen toiminta ja talous

Palvelualueen perustehtävä

Palvelualueen perustehtävänä on vahvistaa itsenäisen Hailuodon kunnan teknisiä palveluita ja kehittää niiden toimintaa ja toimintamalleja eri osa-alueilla siten, että eri tulosalueiden alaiset tehtävät ja toimenpiteet voidaan hoitaa omana työnä tai paikallisin ostopalveluin mahdollisimman nopeasti, laaja-alaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Elinvoimainen Saari -palvelualue pyrkii osaltaan turvaamaan kunnallisen toimivallan sekä kaavoituksesta että eri lupaprosesseista päätettäessä.

Palvelualueen tavoitteena on asukkaiden ja yritysten toimintaedellytysten sekä kunnan elinvoimaisuuden varmistaminen ja lisäksi kunnan vastuulla olevan ympäristön ja infran turvallisuudesta ja toimivuudesta huolehtiminen.

Hallinto

vastaa koko palvelualueen hallintopalveluista, asuntojen ja huoneistojen sekä maa-alueiden vuokrauksesta ja vuokrasopimusten laatimisesta, markkinointiasioista (asuminen, rakennuspaikat), osoiterekisterin ja avainrekisterin ylläpidosta sekä kunnan omien rakennusprojektien rakennuttajatehtävistä (jos toteutus omana työnä).

Asumis- ja yhdyskuntapalvelut

vastaa maa- ja metsätiloista (uusi 1.1.2020 alkaen), liikenneväylistä (kunnan toimialaan kuuluvat asiat), vuokra-asunnoista ja vuokratuista toimitiloista, Marjaniemen rakennuksista, hallintorakennuksista, perusturvarakennuksista, sivistysrakennuksista ja teknisistä rakennuksista.

Kaavoituspalvelut

vastaa kunnan kaavoittajan tehtävistä yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maapolitiikassa.

Rakennusvalvontapalvelut

vastaa rakennustoiminnan valvonnasta ja ohjauksesta, kaikkien rakentamiseen liittyvien lupien myöntämisestä sekä lupiin liittyvien viranomaiskatselmusten suorittamisesta.

Ulkoilu- ja virkistysalueet

vastaa reitistöjen ja taukotupien ylläpidosta ja kehittämisestä, satamista (uusi) ja muista yleisistä alueista (uusi), liikunta-alueiden ja niiden rakennelmien ylläpidosta ja kehittämisestä sekä muiden ulkoliikuntapaikkojen ylläpidosta.

Tekniset tukipalvelut

vastaa kunnan kiinteistöjen isännöinnistä ja kunnossapidosta, kiinteistönhoidosta, käyttäjäpalveluista sekä puhdistus- ja ruokahuollon palveluista.

Lämmöntuotantopalvelut

vastaa lämpölaitoksen ja kaukolämpöverkoston hoidosta ja huollosta sekä hakkeen hankinnasta ja sen asianmukaisesta varastoinnista.

Stategian painopiste: Itsenäinen Hailuoto uudistuu kokeillen ja kestävästi

Elinvoimainen saari palvelu-alueen tavoitteet	Elinvoimainen saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Maankäytön suunnittelun jatkaminen strategisen yleiskaavan ja kuntastrategian periaatteiden mukaisesti.	Kyläkaavoituksen (osayleiskaavoitus) käynnistämisen periaatteista sopiminen. Uusien asumismuotojen ideoinnin käynnistäminen.	Yleissuunnitelma alueiden osayleiskaavoituksesta. Uusia rakennuspaikkoja kunnalle.
Maapoliittisen ohjelman päivittämisen käynnistäminen.	Osallistutaan yhtenä palvelualueena maapoliittisen ohjelman päivitystyöhön.	Maapoliittisen ohjelman hyväksyminen ja maanhankintaan liittyvistä käytännöistä päättäminen.

Stategian painopiste: Hyvä ja sujuva arki luodaan yhdessä

Elinvoimainen saari palvelu-alueen tavoitteet	Elinvoimainen saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Asiakaspalvelun parantaminen. Kuntamarkkinointiin panostaminen.	Palvelupyyntöihin vastataan viivytyksettä. Lomien porrastus. Osallistutaan kuntalais- ja mökkiläistäpahtumiin.	Asiakaspalaute. Tiedotteiden määrä.
Verkkopalvelut helposti saatavilla.	Sähköisen palvelukonseptin kehittäminen hyväksytyjen resurssien puitteissa. Kotisivujen päivittäminen.	Aktiiviset lomakkeet verkkosivuilla. Selkeät kotisivut. Asiakaspalaute.

Stategian painopiste: Luonto ja kulttuuri ovat elämäntapamme

Elinvoimainen saari palvelu-alueen tavoitteet	Elinvoimainen saari palvelualueen toimenpiteet	Mittarit
Luonnossa liikkumisen lisääminen.	Reitistöjen ja taukopaikkojen suunnittelu ja rakentamisen kilpailuttaminen hyväksytyjen resurssien puitteissa.	Uusien ja olemassa olevien reittipohjien lunastus käynnistetty ja rakentaminen aloitettu.
Liikkumisen lisääminen.	Yleisten sekä liikunta-alueiden kehittäminen ja ylläpito hyväksytyjen resurssien puitteissa.	Kehittämissuunnitelmien laatiminen, kunnossapitosuunnitelmien laadinta.

Talouden tunnusluvut

		Elinvoimainen saari			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTA-TUOTOT YHTEENSÄ	1 254 640	1 306 547	1 287 760	1 248 894	1 254 702
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 423 535	-1 667 295	-1 497 258	-1 413 294	-1 424 300
TOIMINTAKATE	-168 895	-360 748	-209 498	-164 400	-169 598

Osallisuus ja vaikuttaminen 2020

Elinvoimainen Saari –palvelualue vastaa osaltaan kaavoittamisesta ja maankäytöstä. Kaavaprosessiin kuuluu jo MRL:n mukaan laaja osallistaminen ja kuuleminen. Erilaisten työpajojen avulla osallistetaan sidosryhmiä mukaan yhteisiin maankäyttöön liittyviin hankkeisiin, jotka käynnistyvät vuoden 2020 aikana. Myös rakennuslupa- ja poikkeamisprosesseissa rajanaapureiden kuuleminen on lain mukaan suoritettava. Tehdyt päätökset annetaan julki lain määrittämässä järjestyksessä.

Tiedotetaan aktiivisesti palvelualueen ajankohtaisista asioista mm. kotisivujen kautta.

Palvelualueen henkilöstön osallisuus toteutuu osastopalavereiden ja laadukkaan tiedottamisen kautta. Kehityskeskustelujen merkitystä korostetaan edelleen.

Toiminnan riskit 2020

Palvelualueen toimintaympäristön kannalta vuoden 2019 riskienhallintasuunnitelman mukaan suurimmat riskit kohdistuvat liikenteeseen sekä sähkön-, veden- ja lämmönjakeluun. Myös laajat tulipalot (metsäpalo) ylittävät merkittävän riskin rajan. Vaikutuksiltaan tuntuvina riskeinä voidaan pitää epäonnistumisia maankäytön suunnittelussa ja maapoliitikassa, riittämättömiä henkilöstöresursseja, talouden ongelmia, sopimusrikkomuksia, sisäilmaongelmia, suuria tekniikan ongelmia ja laajoja epidemioita.

6 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA						
Ulkoinen	TP 2018	TA 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	434 738	466 635	415 311	-11,0	415 950	416 650
Maksutuotot	480 249	480 000	460 560	-4,0	417 628	420 828
Tuet ja avustukset	95 548	71 496	66 582	-6,9	54 342	49 842
Vuokratuotot	501 171	541 274	480 519	-11,2	478 119	478 719
Muut toimintatuotot	119 307	51 690	900	-98,3	900	900
TOIMINTATUOTOT YH-TEENSÄ	1 631 013	1 611 095	1 423 872	-11,6	1 366 939	1 366 939
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 001 247	-3 084 469	-3 096 785	0,4	-3 150 053	-3 201 148
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-632 751	-632 667	-641 757	1,4	-649 810	-658 573
Muut henkilösivukulut	-76 342	-123 751	-115 833	-6,4	-117 601	-119 512
Palvelujen ostot	-3 592 847	-3 591 914	-3 180 073	-11,5	-2 987 897	-2 596 489
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-843 170	-792 433	-757 859	-4,4	-742 586	-736 486
Avustukset	-217 363	-188 538	-218 895	16,1	-264 091	-269 673
Vuokrat	-83 612	-94 926	-93 299	-1,7	-93 319	-93 449
Muut toimintakulut	-18 325	-11 130	-2 300	-79,3	-2 300	-2 300
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 465 657	-8 519 828	-8 106 801	-4,9	-8 007 657	-7 677 630
TOIMINTAKATE	-6 834 644	-6 908 733	-6 671 620	-3,4	-6 629 409	-6 299 382
Verotulot	3 469 665	3 765 000	3 598 000	-4,4	3 799 000	3 910 000
Valtionosuudet	3 445 769	3 326 460	3 584 887	7,8	3 584 887	3 584 887
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	5 778	5 000	5 000		4 500	4 000
Muut rahoitustuotot	2 376					
Korkokulut	-18 740	-25 000	-25 000		-25 000	-25 000
Muut rahoituskulut	-1 910	-2 400	-2 400		-2 400	-2 400
VUOSIKATE	68 294	160 327	488 867	204,9	731 578	1 172 105
Suunn.mukaiset poistot	-398 701	-387 608	-488 867	26,1	-460 474	-446 257
TILIKAUDEN TULOS	-330 407	-227 281		-100,0	271 104	725 848
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	259 272	106 129		-100,0		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	-71 135	-121 152		-100,0	271 104	725 848

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin vuosittaisiin kustannuksiin, lainojen korko- ja rahoituskuluihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

Toimintakate osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuloilla.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate kuvaa rahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa (edellistenkausien yli-/alijäämä)

Toimintatuotot

Hailuodon kunnan ulkoisten toimintatuottojen vuodelle 2020 arvioidaan olevan 1 423 872 €. Tuotoissa tapahtuu 11,62 %:n heikennys edellisen vuoden talousarvioon.

Toimintakulut

Hailuodon kunnan vuoden 2020 ulkoisten toimintakulujen arvioidaan olevan –8 106 801 €. Toimintakulut laskevat 4,85 % suhteessa edellisen vuoden talousarvioon. Merkittävimmät kuluerät toimintakuluissa muodostavat henkilöstökulut ja palvelujen ostot.

Henkilöstökulut

Hailuodon kunnan henkilöstökulujen vuonna 2020 arvioidaan olevan –3 854 375 €. Määrärahat kasvavat edelliseen talousarvioon verrattuna 0,35 %.

KuEL –eläkemenuerustein mksu vuodelle 2020 on Kevan ennakkotietojen mukaan –112 000 €. Palkkojen sivukuluprosentiksi on arvioitu 20,9 %, sisältäen KuEL –palkkaperustein mksu, työnantajan sosiaaliturvamksu, työtömyysvakuutusmksu, työkyvyttömyyseläkemksu, tapaturmavakuutusmksu ja taloudellin tuki. Palkoissa on huomioitu työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset.

Henkilöstökulut kululajittain

Henkilöstökulut €	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakinaisten palkat ja palkkiot	-1 909 462	-2 287 971	-2 288 237	-2 384 797	-2 422 264
Sijaisten palkat ja palkkiot	-270 687	-205 395	-273 674	-215 974	-222 254
Määräaikaisten palkat ja palkkiot	-370 404	-160 927	-126 441	-125 561	-127 485
Työllistämistuella palkatut	-55 978	-78 650	-25 333	-25 333	-25 333
Erilliskorvaukset	-249 325	-204 315	-233 392	-236 728	-240 026
Tunti- ja urakkipalkat			-5 000	-5 000	-5 000
Lomarahat	-94 529	-108 021	-136 882	-142 534	-144 660
Luottamushenkilöiden palkkiot	-48 551	-57 542	-26 426	-26 426	-26 426
Kokouspalkkiot	-8 520	-10 848			
Työkorvaukset, tekijänoikeus	-3 981	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Muut palkkiot ulkopuolisille	-400				
Jaksettut palkat ja palkkiot	-40 143				
Aktivoidut palkat ja palkkiot	3 828				
Sairausvakuutuskorvaukset	42 157	32 000	17 100	15 100	15 100
Tapaturmakorvaukset	2 847				
Muut kansaneläkelait.korv.	1 516		4 300		
Muut henkilöstömenojen korj.erät	392				
Palkat ja palkkiot	-3 001 240	-3 084 469	-3 096 785	-3 150 053	-3 201 148
Henkilösivukulut					

KuEl-palkkaperusteinen maksu	-489 217	-527 225	-529 757	-537 810	-546 573
KuEl-eläkemenoper. maksu	-98 290	-105 442	-112 000	-112 000	-112 000
KuEl-VARHE maksu	-29 394				
VaEl-maksu	-10 577				
Jaksotetut eläkekulut	-5 914				
Aktivoidut eläkekulut	641				
Eläkekulut	-632 751	-632 667	-641 757	-649 810	-658 573
Työnantajan sosiaaliturva-maksu	-25 096	-22 920	-41 700	-42 339	-43 027
Työttömyysvakuutusmaksut	-36 271	-79 459	-52 507	-53 308	-54 178
Tapaturmavakuutusmaksut	-15 734	-18 338	-18 535	-18 819	-19 124
Taloudellinen tuki	-910	-3 034	-3 091	-3 135	-3 183
Jaksotetut sosiaalivakuutus-maksut	1 576				
Aktivoidut sosiaalivakuutus-maksut	93				
Muut henkilösivukulut	-76 342	-123 751	-115 833	-117 601	-119 512
Henkilöstökulut yhteensä	-3 710 333	-3 840 887	-3 854 375	-3 917 464	-3 979 233

Palvelujen ostot (mkl. erikoissairaanhoido)

€	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Palvelujen ostot yhteensä	-3 592 847	-3 591 914	-3 180 073	2 987 897	-2 596 489
josta erikoissairaanhoido	-1 566 191	-1 597 700	-1 476 875	-1 424 875	-1 404 875

Palvelujen ostoon on talousarviossa varattu 3,18 M€. Palvelujen ostot kuntayhtymistä kustannus vuonna 2020 arvioidaan olevan 1 583 052 €, laskua vuoden 2019 budjetoituun 130 961 €. Kokonaisuudessaan palvelujen ostojen kustannukset laskevat.

Leasing-vastuut 2020

Hankinta	Palvelualue	Hankinta-ajankohta	Kokonaiskustannus €	Vuosivuokra e/vuosi
KL-kuntahankinnat, rahoitusleasing				
Palvelinhankinnat	Hallinnon tukipalvelut	Hankittu 11/2016	8 331	1 666 (60 kk)
Kotihoidon auto	Sote saari -palvelualue	12/2016-1/2017	28700	5 740 (60 kk)
IT-laitteiston (tietokoneet, ohjelmistot sekä muut opetuksessa käytettävät laitteet) päivittäminen ja täydentäminen	Oppiva saari -palvelualue	01-06/2017	8 950	1 790 (60 kk)
Uusia työkoneita (21 kpl)	Eri palvelualueille	1/2020	18 320	6 105 (36 kk)
Valtuutettujen kannettavat	Hallinnon tukipalvelut	7/2018	8 684	2 895 (36 kk)
Valtuutettujen tabletit	Hallinnon tukipalvelut	7/2018	1 313	2 630 (60 kk)
Kiinteistötraktori	Elinvoimainen saari -palvelualue	6/2017	68 985	9 855 (84 kk)
Siltavaaka	Elinvoimainen saari -palvelualue	09/2018	47 440	6 777 (84 kk)
		yhteensä	190 723	37 198

Tukirahoitus				
Palvelualueiden monitoimilaitteet lisälaitteineen	Hallinnon tukipalvelut Oppiva saari palvelu- alue	1/2017 1/2019	14500	5037 (48 kk)

Verotulot

€	TP 2018	TA 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022
Kunnan tulovero	3 032 627	3 309 000	3 147 000	- 4,9	3 343 000	3 451 000
Kiinteistövero	338 616	350 000	349 000	- 0,3	349 000	349 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	98 422	106 000	102 000	- 3,8	107 000	110 000
Verotulot	3 469 665	3 765 000	3 598 000	- 4,4	3 799 000	3 910 000

Hailuodon kunnan verotuloksi vuodelle 2020 on arvioitu 3 598 000 €. Verotulojen arviointi on tehty Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti. Verokertymä vuodelle 2019 on ollut ennakoitua pienempi noin –190 000 €. Vuodelle 2020 veroennustekehikko on arvioinut parempaa verokertymää. Verotulo arvio vuodelle 2020 asukasta kohti laskettuna on 3 700 € ja on edellistä vuotta noin 1893 € huonompi.

Veroprosentit			
	2018	2019	2020
Tulovero	20,50	20,50	20,50
Kiinteistövero			
yleinen	0,95	0,95	0,95
vakituiset asunnot	0,51	0,51	0,51
muut asuinrakennukset	1,51	1,51	1,51
rakentamattomat rak.p	3,00	3,00	3,00
yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00
voimalaitokset	3,10	3,10	3,10

Kunnallisvero

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät suorittavat kunnallisveroa kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon perusteella kotikunnan tuloveroprosentin mukaan. Kotikunta on se kunta, jossa verovelvollinen on ollut henkikirjoitettuna verovuoden alussa. Pääomatuloista maksetaan vero ainoastaan valtiolle.

Kunnallisvero on suhteellinen vero. Kunnat päättävät vuosittain soveltamansa kunnallisveroprosentin, valtio päättää muista veron määräytymisperusteista ja verovähennyksistä. Tilitettävän kertymän jakaminen veronsaajille perustuu jako-osuuksiin. Jako-osuudet muodostuvat veronsaajaryhmän jako-osuudesta sekä yksittäisen veronsaajan jako-osuudesta. Jako-osuudet ovat verovuosisikohtaisia.

Ansiotuloveroihin liittyvä veronkevennys ei vaikuta kuntien rahoitusasemaan, koska se kompensoidaan valtionosuusjärjestelmässä. Kilpailukyky sopimus laskee kuitenkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja ja vastaavasti korottaa palkansaajan lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja. Tämä rakenteellinen muutos heikentää kuntien tulopohjaa, sillä maksujen korotukset lisäävät palkansaajien verovähennyksiä ja pienentävät siten kuntien veropohjaa. Lakisääteisten maksujen muutoksia ei kompensoida kunnille tuloveroperusteiden tapaan.

Yhteisövero

Kunnille jaetaan osa yhteisöveron tuotosta kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Yhteisöveron perusteet, myös veroprosentti, määrää valtio. Kuntasektorin osuutta yhteisöveron tuotosta voidaan säädellä.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on yksinomaan paikallistason vero. Kiinteistövero määräytyy kiinteistön verotusarvon ja kunnan päättämän veroprosentin mukaan. Maapohja ja rakennukset verotetaan erikseen. Kunnat vahvistavat vuosittain soveltamansa veroprosentit laissa säädettyjen rajojen puitteissa. Suurin osa kiinteistöverosta kertyy yleisestä kiinteistöverosta ja vakituisten asuinrakennusten kiinteistöverosta.

Valtionosuudet

€	TP 2018	TA 2019	TA 2020	%	TS 2021	TS 2022
Kunnan peruspalv. valtionosuus	3 258 090	3 553 847	3 290 064	-7,4	3 290 064	3 290 064
Opetus- ja kultt. muut valtion	-226 717	-227 387	-170 635	-25,0	-170 635	-170 635
Muut valtionosuudet	414 396		465 458		465 458	465 458
Valtionosuudet yhteensä	3 445 769	3 326 460	3 584 887	7,8	3 584 887	3 584 887

Hailuodon kunnan valtionosuudeksi vuodelle 2020 on arvioitu 3,58 milj. €. Valtionosuuksien arviointi on tehty Kuntaliiton ennakkollista valtionosuuslaskelmaa käyttäen. Valtionosuus asukasta kohti laskettuna on 3 681 €.

Lyhyt kuvaus valtionosuusjärjestelmästä

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa. Valtionosuudet ovat osa laajempaa valtionapujen järjestelmää.

Rakenteellisesti kunnan valtionosuudet koostuvat kahdesta osasta: valtionvarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen (1705/2009) rahoituksesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen taseaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen ja
- Ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään:

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- korotuksena pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville perusopetuksen oppilaille
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena sekä
- joustavan perusopetuksen lisänä.

Lisäksi myönnetään rahoitusta

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuudet vuonna 2020

Talousarvioon mukaan otetut valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton 10/2019 julkaisemaan ennakkolliseen laskelmaan. Lopulliset päätökset vuoden 2020 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2019 lopussa.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2020 valtion talousarvion (7.10.2019) mukaiseksi. Lisäksi 14.10.2019 laskelmiin päivitettiin uudet sairastavuuskertoimet vuodelle 2020.

Ensimmäiset ennakkolliset laskelmat kuntien valtionosuuksista vuodelle 2020 julkaistiin 8.5.2019. Laskelmat päivittyvät vielä marraskuussa 2019. Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2020 tehdään joulukuun 2019 lopussa.

Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (14.10.2019) mukaan kuntien valtionosuudet (ml. veromenetysten kompensaatiot) kasvavat 610 miljoonaa euroa (+7,1 %; 111 €/asukas) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 6 968 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensaatioita 2 251 miljoonaa euroa vuonna 2020 (yhteensä 8 608 milj. € vuonna 2019).

Ennakkolaskelman mukaan kunnan *peruspalvelujen valtionosuusprosentti* nousee 0,09 prosenttiyksikköä ja on 25,46 % vuonna 2020 (25,37 % vuonna 2019).

Budjettiriihessä (17.9.2019) tehtiin päätös kertaluonteisen *valtionosuuskompensaation* (+237 milj. euroa) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019. Tämä on otettu huomioon Kuntaliiton laskelmassa.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Erona aiempiin vuosiin vuonna 2020 kunnille maksettavat *veromenetysten kompensaatiot* erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentiltaan 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä.

Kuntaliiton ennakkollisissa valtionosuuslaskelmissa on tehty arvio vain peruspalvelujen valtionosuudesta (VM). OKM:n valtionosuus on ennakkolaskelmassa vuoden 2019 rahoituksen (5.8.2019) tasoisena.

Peruspalvelujen valtionosuuden (VM) kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia:

Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt *lomarahojen leikkaus päättyy* ja niin ikään siihen liittyvä valtionosuuden leikkauk (-264 milj. €) päättyy vuoteen 2019.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen päättämä määräaikainen vuosia 2016-2019 koskenut *indeksikorotusten jäädytys päättyy* vuoteen 2019. Tehtyjä indeksijäädytyksiä ei kompensoida, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,4 %) lisää valtionosuutta 166 milj. Euroa.

Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen *kustannustenjaon tarkistus* (perustuen vuoden 2017 tietoihin) lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.

Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut *verotulomenetysten kompensaatiot* erotetaan järjestelmästä omalle momentilleen 28.90.35. Veromenetysten kompensaatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020. Täten vuosien 2010-2020 veromenetysten kompensatioiden yhteissumma on 2 251 milj. euroa.

Edellä mainittujen muutosten lisäksi peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksia vuonna 2020.

Vuosikate

Vuoden 2020 talousarviossa vuosikatteen arvioidaan olevan 488 867 €. Vuosikate paranee edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 328 540 €. Vuosikate asukasta kohden on 502 €/asukas.

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuottoihin on arvioitu korkotuottoja Hailuodon laajakaistaosuuskunnalle myönnetystä lainasta. Korkokulujen arvioidaan pysyvän vuoden 2019 tasolla.

Poistot

Investointikulut kirjataan kuluiksi poistoina investoinnin taloudellisena poistoaikana. Poistojen tarkoituksena on kattaa korjausinvestoinnit. Poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman (kvalt 23.2.2015 §9) ja kunnanhallituksen hyväksymien hyödykekohtaisten poistoaikojen (khal 30.3.2015 §51) mukaisesti.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi arvioidaan muodostuvan +/- 0 €.

Investointi- ja rahoitusosa

7 INVESTOINNIT

INVESTOINNIT	TALOUS-ARVIO KAIKKI ESITYK- SET	EVS ESITYS	EVS ESI- TYS	EVS ESI- TYS	KH käsittely TA2020
€	2020	2020	2021	2022	19.11.2019
INVESTOINTITULOT:					
Maa-alueet	25 000	25 000	25 000	25 000	
Liikunta-alueiden saneeraus	27 000	27 000			27 000
Kalahallin aurinkopaneelit	7 200	7 200			7 200
	59 200	59 200	25 000	25 000	34 200
INVESTOINTIMENOT:					
Aineettomat hyödykkeet					-21 540
Kotihoidon mobiiliasiakas-järjestelmä 2020					-11 540
Omatoimikirjasto 2020					-10 000
Maa- ja vesialueet	-890 000	-415 000	-305 000	-270 000	-260 000
Maa-alueet	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Marjaniemen aallonmurtajan kunnostus 2020	-100 000	-100 000			-100 000
Sunikarin sataman kunnostus	-80 000		-80 000		
Viheralueiden rakentaminen	-50 000			-50 000	
Liikunta-alueiden saneeraus	-90 000	-90 000			-90 000
S-kartanon piha-alueen saneeraus	-100 000	-50 000	-50 000		-70 000
Rakennuskaava-alueen katu- jen saneeraus	-170 000			-170 000	
Reitistöjen saneeraus	-250 000	-125 000	-125 000		
Rakennukset	-560 000	-160 000	-212 500	-187 500	-170 000
Tukiasunto Juolukan huon. Saneeraus 2020	-10 000		-10 000		-10 000
Ojavilkin asuntojen saneeraus inva-as. 2020	-15 000	-15 000			-15 000
Alakoulun saneerauksen suunnittelu	-15 000		-15 000		
Halli2, vesikaton korjaus 2020	-45 000	-45 000			-45 000
Jäteaseman ja kiinteistönhoidon tilat	-375 000		-187 500	-187 500	
Liikuntahallin vesikaton uusiminen 2020	-100 000	-100 000			-100 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-32 000	-32 000			-32 000
Kalahallin aurinkopaneelit	-12 000	-12 000			-12 000
Lämpölaitoksen ja S-kartanon automaatio 2020	-20 000	-20 000			-20 000
Koneet ja kalusto					-35 600
Kotihoidon mobiilijärjestelmän laitteet 2020					-10 600
Liikuntahallin kuntosalin laitteet 2020					-25 000
Investointitulot	59 200	59 200	25 000	25 000	34 200
Investointimenot	-1 482 000	-799 000	-730 000	-645 000	-519 140
Investointiosa yhteensä	-1 422 800	-739 800	-705 000	-620 000	-484 940

8 RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma €	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	-47 298	160 327	488 867	731 578	1 172 105
Vuosikate	68 293	160 327	488 867	731 578	1 172 105
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-115 590	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-805 281	-2 040 030	-484 940	-705 000	-620 000
Investointimenot	-1 438 067	-2 124 530	-519 140	-730 000	-645 000
Rahoitusosuudet investointeihin	0	34 500	34 200	25 000	25 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	632 786	50 000	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-852 579	-1 879 703	3 927	26 578	552 105
Rahoituksen rahavirta	-275 922	585 000	-315 922	-315 922	-315 922
<i>Antolainauksen muutokset</i>	0	20 000	20 000	20 000	20 000
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	20 000	20 000	20 000	20 000
<i>Lainakannan muutokset</i>	-275 922	565 000	-335 922	-335 922	-335 922
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	900 000	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-275 922	-335 000	-335 922	-335 922	-335 922
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
<i>Oman pääoman muutokset</i>	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 128 501	-1 294 703	-311 995	-289 344	236 183

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on tilivuotena käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen erotuksesta.

Lainamäärä vuoden 2020 loppuun on 2 304 €/asukas.

Tytäryhteisöt

9 HAILUODON VESIHUOLTO OY

TOIMINTA- sekä TALOUS- JA INVESTOINTISUUNNITELMA 2020 ja 2021-2022

Yhtiön perustehtävä

Yhtiön perustehtävänä on toimittaa asiakkailleen laatuvaatimukset täyttävää talousvettä keskeytyksettä. Yhtiön toisena perustehtävänä on varmistaa keskeytyksetön talousjätevesien pois johtaminen kiinteistöiltä viemärointiin liittyneille asiakkailleen ja edelleen mantereelle. Yhtiön tehtävänä on laitoksen teknisen toimintakyvyn ylläpito myös poikkeustilanteissa ja tätä työtä tehdään yhdessä kunnan, viranomaisten, asiantuntijaorganisaatioiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Marjaniemen alueelle tulevan uuden vedenottamohankkeen toteutuminen lähivuosina lisää huoltovarmuutta ja varmistaa raakaveden riittävyyden kaikissa tilanteissa.

Yhtiön tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön tavoitteena on perustehtävästään huolehtiminen ja toiminnallisesti tämä tarkoittaa laitoksen teknisen toimintakyvyn ylläpitoa ja tarkkailua. Laitoksen on oltava toiminnassa myös poikkeustilanteissa. Juuri valmistunut riskinarviointi- ja varautumissuunnitelma on terveysturvallisuuden hyväksymä asiakirja 30.8.2019. (OUKA/6736/14.05/2019). Varautumis- ja riskinarviointisuunnitelma ja sen käyttäminen on yksi osa laitoksen toiminnallisuuden varmistamista. Toiminnallisuuden varmistaminen vaatii lisäksi jatkuvaa ja tiivistä yhteistyötä kunnan, viranomaisten ja muiden yhteistyökumppaneiden välillä.

Vesihuoltolaitosta valvovia viranomaisia ovat ympäristöasioissa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja terveydensuojeluasioissa kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Terveydensuojeluviranomainen valvoo laitoksen toimittaman talousveden ja laitoksen hankkiman raakaveden laatua laitospaikoittaisen vahvistetun valvontatutkimusohjelman mukaisesti, jonka päivittäminen tehdään varautumis- ja riskin pohjavesien pinnankorkeuden tarkkailu on suoritettu ympäristöluvan tarkkailuohjelman mukaisesti Hyypän pohjavesialueella.

Vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat em. seikkoihin. Marjaniemen pohjavesihankkeen jatkaminen on yhtiön vuoden 2020 suurin yksittäinen hanke.

Muilta osin ei muutoksia toiminnallisissa tavoitteissa aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Taloudelliset tavoitteet

Yhtiön taloudellisena tavoitteena on yhtiöjärjestyksen mukaan nollatulot (Yhtiö on voittoa tavoittelematon yksikkö). Vesimaksuja on korotettu aikaisempina vuosina vähän kerrallaan. Talousvesipuolella vesimaksujen korotuspaineita syntyy Marjaniemen pohjavesihankkeen toteuttamisesta. Talousvesi puolella vesimaksuja tullaan korottamaan Hailuodon Vesihuolto Oy:n hallituksen vahvistaman ohjelman mukaisesti.

Marjaniemen pohjavesihankkeen valmistuttua hankkeen kulut poistetaan taseessa poisto-ohjelman mukaisesti. Vuoden 2020 poistoihin tämä hanke ei vaikuta, vaan poistojen määrä pysyy jokseenkin edellisten vuosien tasolla ja on noin 84 000 €.

Tuloslaskelma 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2022.

Liitteenä vuosien 2020 – 2022 tuloslaskelma (excel).

Liitteenä (pdf) yhtiön tuloslaskelma ja tase 30.11.2019 tilanteessa.

Talous- ja investointisuunnitelma vuodelle 2020

Yhtiön taloudellisena tavoitteena on yhtiöjärjestyksen mukaan nollatulot (Yhtiö on voittoa tavoittelematon yksikkö). Vuoden 2020 talousarviossa yhtiön liikevoitoksi on arvioitu 10 000 €.

Liikevaihdon on arvioitu olevan noin 300 000 € vuonna 2020.

Marjaniemen pohjavesihanketta edistetään tarkentamalla yleissuunnitelmaa prosessinsuunnittelun ja prosessitilojen osalta. Suunnittelusta aiheutuvat investointikulut ovat noin 7000 € (ja toteutuksen osalta 60 000 €, joka ei vielä edellytä ulkopuolisen rahoituksen käyttämistä toteutettavaan projektin osaan). Toteutukseen menevät raakavesikaivojen ja niihin liittyvien putkistojen ja muiden rakenteiden osuus, jossa investointikulut ovat 60 000 €. Investoinnit yhteensä 67 000 €. Summaan lisätään arvonlisävero 24%.

Talous- ja investointisuunnitelma vuosille 2021 – 2022

Yhtiön taloudellisenä tavoitteena on yhtiöjärjestyksen mukaan nollatulos (Yhtiö on voittoa tavoittelematon yksikkö). Budjetin tulopuolella vesimaksujen korottaminen 3 %:lla vuodessa riittää pitämään yhtiön toiminnallisen tuloksen nollassa.

Investoinneissa Marjaniemen pohjavesihankkeen omarahoitusosuus tulee olemaan näillä näkymin noin 350 000 €. Tämä katetaan myyntituloilla seuraavan 20 vuoden aikana. Ja se on vuositasolla 15 000 €. Talousveden perusmaksua on nostettava 20 % kulujen kattamiseksi.

Yleinen vesimaksujen korotuspaine on 3% ja lisäksi talousveden perusmaksua on nostettava 23% kaikkien kulujen kattamiseksi.

Näillä perusteilla liikevaihdon arvioidaan olevan taloussuunnitelman mukaan 308 135 € vuonna 2021 ja 314 615 € vuonna 2022.

Yhtiön käyttötaloutta koskevien kulujen arvioidaan nousevan yleisesti noin 3 % vuodessa hinnankorotusten takia. Korjaus- ja huoltokulujen arviointi on ollut vuositasolla vaikeaa ja prosentuaalinen vaihtelu suuntaan tai toiseen on ollut 50%. Tämä on taloudenarvioinnin riskitekijä. Toiminnallisesti se ei ole riskitekijä, koska pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna näiden kulujen osuuden voidaan arvioida olevan keskimäärin n. 45 000 € vuositasolla. Em. perusteilla vuoden 2021 tulos on 13816,80 € ja vuoden 2022 tulos on 15965,23 €.

Investoinnit
Marjaniemen pohjavesihanke 2020 - 2023

Hankkeen kustannukset	453 000 €
Hankkeen rahoitus	
hankkeen toteutuneet kulut	83 000 €
hankkeen omarahoitus	70 000 €
ulkopuolinen pääoma	200 000 €
ulkopuolinen rahoitus	100 000 €
yhteensä	453 000 €

Muita investointeja ei ole kauden suunnitelmissa.

TULOSLASKELMA

Ulkoinen	TP2018	TA2019	TA2020	TA2021	TA2022
Tulot					
Vesi- ja jätevesimaksut	290 996	288 500	297 000	307 635	314 115
Muut tuotot	- 1 869	-	-	-	-
Liikevaihto	289 127	288 500	297 000	307 635	314 115
Liiketoiminnan muut tuotot		- 1 000	500	500	500
Tuotot yhteensä	289 127	287 500	297 500	308 135	314 615

Menot

Materiaalit ja palvelut	- 32 673	- 31 150	- 40 800	- 42 024	- 43 285
Henkilöstökulut	- 51 189	- 52 011	- 46 750	- 49 239	- 49 239
Poistot ja arvonalenemiset	- 87 446	- 87 412	- 87 412	- 87 412	- 87 412
Liiketoiminnan muut kulut	- 139 246	- 116 483	- 112 561	- 115 543	- 118 614
Liikevoitto/-tappio	- 21 427	444	9 977	13 917	16 065
Rahoitustuotot ja -kulut	- 283	- 200	- 100	- 100	- 100
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	- 21 710	244	9 877	13 817	15 965
Tilikauden voitto/tappio	- 21 710	244	9 877	13 817	15 965

TALOUDEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	7,8
Sijoitetun pääoman tuotto -%	-6,5
Henkilöstö, lkm	1